

LIMA

Jaarverslag 2021

"I've stroked you yesterday
so it's your turn now."

that also invade into
your private domain.

||| Matt Adams

I come from a world you don't
understand

||| Francesca Franco

INHOUDSOPGAVE

3	LIMA JAARVERSLAG 2021	22	KENNISOVERDRACHT EN EDUCATIE
		23	Lessen, workshops, ontwikkeling
5	DISTRIBUTIE COLLECTIE PRESENTATIE	24	HERE
6	Nieuw in distributie Collectie	24	The work of art without original
7	Presentaties	24	Expertmeetings en rondetafels voor onderzoek
7	UNFOLD	26	LIMA: Internationale bijdrage bewustwording & kennisoverdracht
11	CULTURAL MATTER		
12	LIMA PRESENTS		
12	New werk in distributie		
13	Representation, Gender and the Body		
14	LIMA Online x PloktaTV: Who's afraid of television?		
14	arebyte X LIMA Online		
14	LIMA Online: How To Move: Close viewing with LIMA		
15	Van realiteit naar abstractie, Nederlandse werken uit de LIMA Collectie 2012-2021		
15	Haalbaarheidsstudie Digital Canon		
16	Mediakunst op Wikipedia		
17	CONSERVERING ONDERZOEK		
17	Conservering		
18	Onderzoek		
18	Hoe bewaar je virtual reality (VR) voor de toekomst? En voor welke uitdagingen sta je als maker, collectie en archief?		
19	Casestudie: Violin Power by Steina		
20	Documenting Performance and Digital Art		
21	Infrastructuur duurzame toegang digitale kunst		
21	Nieuwe modellen voor distributie		

LIMA JAARVERSLAG 2021

Media kunst is actueel en interessant, innovatief en uitdagend. Media-kunstenaars werken interdisciplinair, internationaal en op het breukvlak van kunst en ontwerp, wetenschap, techniek, podiumkunsten, erfgoed en creatieve industrie. Zij creëren performances, video- en geluidskunstwerken, VR, AR en AI kunstwerken, media-installaties en net art. Daarbij maken ze continu gebruik van veelbelovende nieuwe technologieën, platformen en vernieuwende praktijken. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de vernieuwing van de maatschappij door het aanzwengelen van maatschappelijk issues en specifiek door de kritische blik op digitalisering, medialisering van onze maatschappij.

LIMA onderzoekt wat door digitale ontwikkelingen aangestuurde veranderingen betekenen op het gebied van creatie, presentatie en duurzaamheid en ontwikkelt diensten en kennis. Zo kunnen hedendaagse innovatieve werken niet alleen nu maar ook in de toekomst vertoont worden. Als distributeur selecteert en promoot LIMA talent door digitale kunstwerken en kunstenaars wereldwijd te distribueren, te presenteren en met kennis te ondersteunen. LIMA zet zich in voor dit belangrijke onderdeel van ons cultureel erfgoed, door haar kennis en faciliteiten ter beschikking te stellen aan anderen. Wij beheren hét digitaal depot voor mediakunst in Nederland; voor kunstenaars en collecties. We zijn internationaal toonaangevend in ontwikkeling en onderzoek voor de conservering en archivering van digitale kunst. LIMA onderzoekt en toont iconische werken en nieuwe experimenten. Bij LIMA werken we samen om ontwikkeling, kennis en diensten te bundelen en te delen.

Ook in 2021 werd de wereld door de gevolgen van Covid 19 en de internationale bewegingen die de Black Lives Matter manifestaties van 2020 meebrachten flink doorelkaargeschud. Dit had ook directe gevolgen voor LIMA's werking. Enerzijds minder distributie, talentontwikkeling en publieksactiviteiten doordat wereldwijd een groot aantal projecten, festivals en tentoonstellingen geen doorgang hadden. Anderzijds had LIMA meer conserveringswerkzaamheden omdat collecties, kunstenaars en verzamelaars daar meer aandacht voor hadden. We hadden meer online contact en -presentaties in plaats van fysiek, menselijk contact, er werd minder gereisd en meer online samengewerkt.

Het was een jaar van beperkingen en veranderingen, van continue meebewegen en re-ageren op de wisselende maatregelen - een jaar vol enthousiaste, creatieve plannen die werden uitgesteld, aangepast en soms afgelast. Een jaar waar LIMA haar weer- en wendbaarheid bewees en haar eigen functioneren moest onderzoeken. Tegelijkertijd zijn de mediakunst en digitale kunst die tot nu toe meer in een niche opereerden booming en schieten digitale musea en expériences als paddestoelen uit de grond. Mede door de digitalisering push in de samenleving en door de opkomst van NFTs staat digitale kunst in de belangstelling van hele andere groepen geïnteresseerden en is digitaal archiveren en conserveren actueler en actiever als nooit tevoren. In 2021 zijn wij met steun van het Amsterdams Fonds voor de Kunst begonnen ons perspectief voor de komende vier jaar te ontvouwen. De positieve beoordeling van onze aanvraag voor 2021-24 is een welkome erkenning van onze doelstellingen en plannen. Voor de dezelfde periode zijn twee omvangrijke projecten gestart. Een groot project om mediakunstenaars meer zichtbaarheid en bekendheid te geven in samenwerking met Wikipedia en verschillende collecties en hebben we de voorbereidingen getroffen om onze technische infrastructuur te vernieuwen en digitale kunst, het museale veld en conservering te verbinden en onze kennis aan een nieuwe generatie door te geven.

Ik ben heel trots op iedereen die betrokken is bij LIMA en dankbaar voor de inzet en flexibiliteit. Bijna alles verliep in 2021 anders dan gepland of kreeg ook een andere, soms nieuwe vorm. Dat zet je aan het denken. We hebben met schier oneindige veerkracht, creativiteit en flexibiliteit alles steeds in goede banen geleid. Pas over een tijd kunnen we een goede inschatting maken wat dit voor ons betekend heeft, op de korte en de lange termijn. De wereld staat temidden van een veranderproces en LIMA wil en moet mee veranderen. Wij ervaren dat onze rol en functie urgenter wordt. Wij gaan de komende periode verder met het kritische bevragen en aanscherpen van ons profiel binnen het veld en bouwen daarbij voort op onze stabiele, internationale basis - ook hebben wij eerste concrete stappen gemaakt om met een kritische en open blik naar LIMA's werking te kijken in relatie tot diversiteit en inclusiviteit. Ondertussen kijk ik ernaar uit dat we in 2022 onze mooie plannen en ambities met meer rust kunnen realiseren en we een goede volgende stap gaan maken.

Gaby Wijers
directeur/bestuurder
Amsterdam, mei 2021

DISTRIBUTIE | COLLECTIE | PRESENTATIE

LIMA zorgt voor internationale uitwisseling van kunstenaars en werken, deze distributie zorgt voor alternatieve en innovatieve structuren voor ontwikkeling en presentatie. LIMA neemt continu werk in distributie en brengt deze kunstenaars in contact met ons netwerk: zo geven we hen een podium, publieke bekendheid en inkomen.

Distributie van mediakunst is onlosmakelijk verbonden met publieksbereik, conservering, ontsluiting, acquisitie en talentontwikkeling. Door die brede aanpak van distributie staat LIMA midden in de kunstenaars- en vertoning praktijk en vervult een belangrijke ambassadeursfunctie voor mediakunstenaars die in Nederland werken of gewerkt hebben.

LIMA is een onmisbare schakel tussen de kunstenaars, de werken uit de collectie en het brede publiek. In 2021 distribueerde LIMA internationaal werken van 53 kunstenaars en collectieven tijdens 217 vertoningen op meer dan 80 locaties, waaronder musea, presentatieinstellingen, universiteiten, academies en film- en mediakunsthfestivals (zie bijlage). Natuurlijk had de wereldwijde pandemie invloed op deze cijfers. Ten opzichte van 2019 en voorgaande jaren waren het in 2021 de helft minder vertoningen. Desondanks dit feit bereikte LIMA toch meer dan 625 000 bezoekers met nieuwe werken en werken uit de intussen vijf decennia omvattende collectie van LIMA.

Conservering [in opdracht van kunstenaars en instellingen] en onderzoek naar de geschiedenis van Nederlandse mediakunst gaan ook hand in hand met distributie. Door de mediakunswerken voor iedereen zowel fysiek als online toegankelijk te houden, blijven de kunstwerken nu en in de toekomst in circulatie. Dat geldt voor het werk van pioniers en toonaangevende mediakunstenaars zoals Steina en Woody Vasulka, Madelon Hooykaas, Lernert & Sander, Julika Rudelius, Melanie Bonajo en Broersen en Lukács, van wie het werk geregeld op overzichtstentoonstellingen (zie bijlage) te zien is.

Er is een indrukwekkende collectie en uniek archief aan vijftig jaar (Nederlandse) mediakunst opgebouwd. Deze collectie heeft zich vanaf de jaren zeventig ontwikkeld tot dé mediakunstcollectie van Nederland. Geselecteerde innovatieve kunstwerken die wij presenteren, distribueren en conserveren. Variërend van werken met een screen-based element (video, games, websites), met meerdere kanalen, gebaseerd

op complexere software tot live AV. De LIMA collectie is een van de belangrijkste en meest diverse mediakunstcollecties van Europa en omvat zowel videokunst als installaties, performance en browser based kunstwerken. Jaarlijks breidt LIMA deze gerenommeerde collectie uit met recent werk. Naast werk van kunstenaars met wie al lange tijd wordt samengewerkt, nemen we ook werk van nieuwe makers en nieuwe vormen van mediakunst in de collectie op (zie bijlage nieuw in distributie).

In lijn met de historische collectie richt LIMA zich op kunstenaars die zich kwalitatief, inhoudelijk en conceptueel onderscheiden in het veld, zoals **Frederique Pisuisse** en **Valentina Gal**.

Naast mediakunst ligt de focus daarbij recent weer meer op AV-performances en digitale kunstwerken, inclusief nieuwe vormen zoals Virtual Reality. LIMA brengt deze nieuwe werken actief onder de aandacht van internationale curatoren en programmamakers van festivals. Naast het zichtbaar maken van de collectie is distributie ook belangrijk voor talentontwikkeling. LIMA steunt opkomend talent zoals **Mark IJzerman**, **Ghita Skali**, **Tali Liberman** en **Valentina Gal**, door hun werk in collectie en distributie te nemen.

Nieuw in distributie | Collectie

Nieuwe werken in distributie vullen de collectie aan met nieuwe relaties en met nieuwe denkrichtingen, artistieke perspectieven en technologieën. Ieder jaar selecteert het artistieke team van LIMA nieuwe werk uit inzendingen of naar aanleiding van screenings, afstudeerpresentaties en tentoonstellingen. Hierbij wordt gekeken naar de kwaliteit, de inhoud en de vorm van het werk en in hoeverre het in de collectie past. Naast het actieve scouten van opkomend talent heeft LIMA ook een open inzendingen beleid. Specifieke aandacht gaat uit naar het vergroten van diversiteit aan kunstenaars in de collectie.

LIMA heeft in dit jaar 24 nieuwe werken van 18 kunstenaars/collectieven in distributie genomen waaronder o.a. **Frederique Pisuisse**, **Ghita Skali**, **Katja Verheul**, **Mateo Vega**, **Nye Thompson**, **Patricia Werneck Ribas** en **Tali Liberman** (complete lijst zie bijlage). Deze nieuwe werken werden beschreven, verduurzaamd en gepresenteerd. De titels zijn internationaal op de markt gebracht en aangeboden.

LIMA promoot actief de presentatie van deze nieuwe werken en de kunstenaars binnen haar grote en steeds actief vernieuwend netwerk aan (inter)nationale curatoren, programmeurs en (culturele) instellingen.

Presentaties

Het vertonen van mediakunst is onderdeel van LIMA's praktijk. Hierdoor krijgen de hedendaagse mediakunst maar en haar geschiedenis publieke zichtbaarheid. Het wordt duidelijk wat digitale kunst is, wat haar verhalende kracht is en met welke technische middelen de verhalen vorm gegeven worden. Contextualiseren en (her-)interpreteren zijn belangrijke factoren in de presentaties van LIMA. Hiermee biedt LIMA een compleet scala, zowel kunsthistorisch als ook maatschappelijk en technologisch. Door de gevolgen van de pandemie vonden slechts een aantal presentaties in het kader van distributie live doorgang, andere events werden online gehouden en een deel van het programma is uitgesteld tot 2022. Voor een Cultural Matter en UNFOLD werd een hybride online platform opgezet, we onderzoeken hoe we dit format in de toekomst als duurzame optie deels blijvend gaan inzetten.

UNFOLD

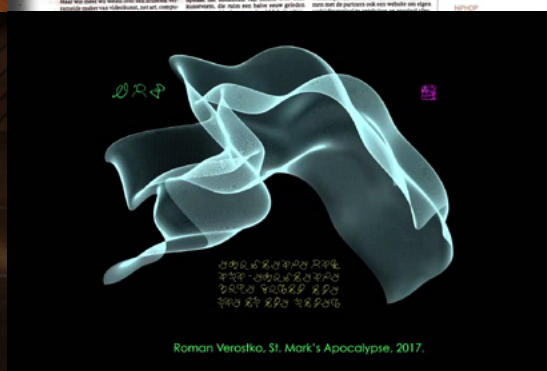
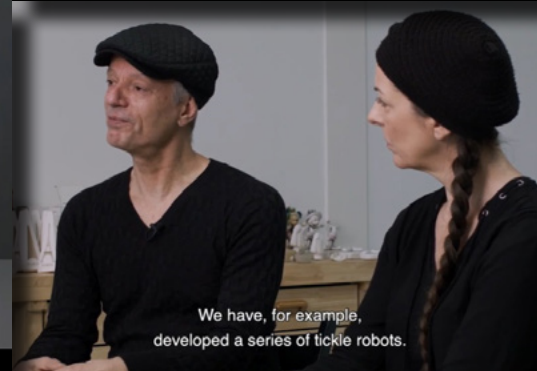
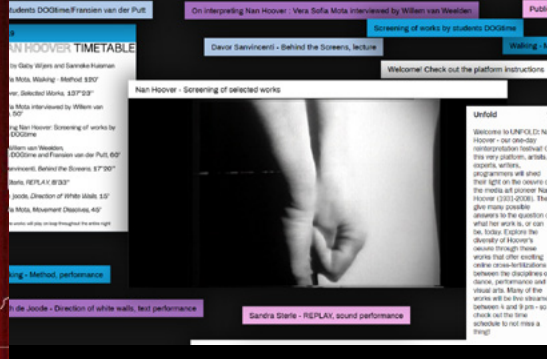
LIMA onderzoekt nieuwe methoden voor het documenteren, bemiddelen en conserveren van mediakunst, digitale kunst en performances. Sinds 2016 zet LIMA herinterpretatie op de kaart als artistieke- en conserveringsstrategie.

Herinterpretatie is een kernbegrip in muziek, dans en theater. Elke re-performance is een vertaling naar een nieuwe, vaak eigentijdse context. Herinterpretatie en hergebruik is ook een kernbegrip in de activering van archieven en erfgoed. Het opnieuw uitvoeren van een werk op basis van documentatie, een script, geheugen of partituur is een essentieel onderdeel van de artistieke praktijk. Bij complexe werken op het gebied van mediakunst en digitale kunst is dit niet gebruikelijk, maar net zo urgent. Herinterpretatie van mediakunst kan bijdragen aan het behoud en een beter begrip van het werk.

Met haar jaarlijkse herinterpretatieprogramma UNFOLD brengt LIMA internationaal onderzoek, productie, educatie en presentatie samen. In dit interdisciplinaire en internationale programma staan het contextualiseren, documenteren, analyseren, begrijpen, belichamen en overdragen van digitale kunst en cultuur centraal. Relevante en wederkerende (ivm met de snelle ontwikkelingen binnen deze kunstvorm) vragen zijn: Wat is de kern en productiemethode van een werk? Welke technieken worden in welke context gebruikt? Hoe vertalen we deze artistieke erfenis, praktijk en kennis naar de volgende generatie? Hoe reflecteer en leer je van verschillende interdisciplinaire praktijken?

UNFOLD: Nan Hoover lecture

Davor Sanvincenti Behind the Screens

Dit jaar vond op 19 mei 2021 het eendaagse festival **UNFOLD: Nan Hoover** plaats. De dag stond in het teken van deze mediakunstpionier en haar belang voor kunst en kunstenaars van nu. Hoover was als beeldend 'multimedia' kunstenaar haar tijd ver vooruit. Tijdens haar carrière heeft ze verschillende disciplines ingezet, het gereedschap dat ze daarbij gebruikte was altijd hetzelfde: licht, beweging, tijd en ruimte. Reflectie op het werk van Hoover lag aan de basis van lezingen, gesprekken en – natuurlijk – vele herinterpretaties van het werk, van videokunst en geluidskunst tot performances en teksttheater.

Vanwege de coronamaatregelen was een fysiek festival niet mogelijk. Het publiek kon het event op 19 mei online bijwonen via unfold.li-ma.nl, een interactief online platform dat speciaal voor het festival was gebouwd. Een groot deel van de activiteiten werd live gestreamed vanuit Het Veem – House of Performance in Amsterdam. De presentatie van de dag was in handen van Sanneke Huisman en Gaby Wijers. De bezoekers werden op de dag zelf door hen live van scherm naar scherm geleid op het online platform en het programma. De registraties van de afzonderlijke activiteiten bleven nog tot 27 mei toegankelijk voor het publiek.

LIMA nodigde danser en choreograaf **Vera Sofia Mota**, theatermaker **Judith de Joode** en de kunstenaars **Sandra Sterle** en **Davor Sanvincenti** uit om werk te vertalen en live te presenteren. Mota presenteerde twee nieuwe performances, beide met verschillende werken van Nan Hoover als referentie- en werkmateriaal; het resultaat van een langlopend traject (2015-2020) waarin zij samen met dramaturg **Fransien van der Putt** herinterpretatie onderzocht als modus operandi voor de documentatie, het behoud en de overdracht van Hoovers werk. Dit resulteerde in de twee performances *Walking – Method* (uitgevoerd door performers Guida Inês Maurício en Synne Elve Enoksen), een interactieve performance-installatie die het lichaam in tijd en ruimte onderzoekt en *Movement Dissolves: Composition with Red and Shadow* (uitgevoerd door Mota zelf). **Judith de Joode** maakte in opdracht van LIMA een theatertekst die ze op 19 mei als monoloog presenteerde, **Sandra Sterles** werk in opdracht leidde tot de geluidsinstallatie *RE-PLAY* waarin ze antwoord geeft op een voicemail die Hoover bijna 25 jaar geleden op haar antwoordapparaat achterliet. **Davor Sanvincenti** ontwikkelde een lezing, *Behind the Screens*, waarin hij ingaat op de praktijk van Hoover en hoe die verweven is met belangrijke noties en notatie studies die Nan Hoover hanteert in haar creatieproces.

Voor UNFOLD: Nan Hoover werkte LIMA samen met de **Gerrit Rietveld Academie (afdeling DOGtime)**.

Tien studenten maakten ieder een herinterpretatie van het werk, begeleid door docent Willem van Weelden. Deze werken werden ook op het platform gedeeld, met een live inleiding van Van Weelden en live interview van Francien Van der Putt met de studenten. Gaby Wijers en van der Putt reflecteerden in een workshop op de resultaten van de studenten. De studenten maakten aanvullend een verdiepende publicatie over hun werk, die ook op het platform werd gedeeld.

In de aanloop naar het festival programmeerde LIMA op 12 mei, tevens ook de geboortedag van Hoover, een speciale uitzending van LIMA Online. LIMA presenteerde dit programma samen met kunstenaars en vrienden van **Nan Hoover**, **Quirine Racké** en **Helena Muskens**.

CULTURAL MATTER

De afsluitende editie van de in 2019 begonnen reeks liep van 27 januari - 10 maart 2021 en gekozen was voor de presentatie van The You Museum (2014) van de Canadese kunstenaar **Jeremy Bailey**. The You Museum is een even utopisch als dystopisch, maar altijd humoristisch, gepersonaliseerd online museum. Het project reflecteert kritisch op het consumentisme op het world wide web en de perversiteit van de kunstmarkt, door op speelse wijze de structuren van de eerste te infiltreren en die van de ander na te bootsen. Tijdens zijn residentie in 2014 in The Moving Museum (www.themovingmuseum.com) in Istanbul, ontwikkelde Bailey dit project als een fysieke installatie in een omgebouwde parkeergarage. Later werd het omgevormd tot een online museum dat kunstwerken in banneradvertenties presenteerde. Het werkte zo: nadat je je voorkeuren had ingevuld, lieten je banneradvertenties plotseling Bailey zien. Hij toont het gepersonaliseerde kunstwerk steeds alsof het een luxe parfumflesje is. Door op een banner te klikken, kun je het kunstwerk kopen als print op verschillende huishoudelijke artikelen (kussens, mokken en draagtassen). Zo wordt het The You Museum ook een onderdeel van je offline privéleven. LIMA haakte in op de discussies die het online museum van Bailey destijds veroorzaakte: de kritische beschouwing op de commerciële kant van zowel de kunstwereld als het internet.

Op het online platform van Cultural Matter werd The You Museum opnieuw geactiveerd voor de duur van de tentoonstelling. Het was voor het eerst dat een werk weer in zijn 'originele' omgeving kon worden beleeft. Samen met gastsprekers **Simon Sakhai** (medeoprichter van The

Moving Museum, Istanbul) ging **Jeremy Bailey** tijdens de openingsavond in op de totstandkoming van het werk in Istanbul tegen de achtergrond van politieke ontwikkelingen in de stad, over gentrificatie en de kunstmarkt, en over Baileys wens voor inclusieve sociale media en technologie.

Hij noemde dit "queering the machine". Ook Baileys achtergrond in zowel videokunst als sociologie gaf het gesprek extra diepgang. De tweede avond ging Bailey in gesprek met collega-kunstenaar **Rafaël Rozendaal** over een onderwerp dat nauwe verband hield met The You Museum: het belang van residenties voor de internetkunstenaar. De gesprekken rondom lokaliteit, reizen en omgeving in relatie tot een praktijk die zich voornamelijk online afspeelt waren, in het licht van de huidige coronacrisis, relevanter dan ooit.

LIMA PRESENTS

New werk in distributie

LIMA neemt jaarlijks zo'n 25-30 nieuwe werken op in de distributiesamenvatting. Twee maal per jaar wordt een selectie van deze werken gepresenteerd in de de cinema van LAB111, in aanwezigheid van en in gesprek met de kunstenaars. Op woensdag 22 september werden de volgende werken gepresenteerd:

- **Frederique Pisuisse** - Tripsitter (NL, 2020, 12min)
- **Ghita Skali** - The Hole's Journey (NL/MAR, 2020, 16min)
- **Daniel Jacoby** - No One Cried (NL/GER, 2021, 23min)
- **Mateo Vega** - Er is een geest van mij (NL/Peru, 2021, 6min)
- **Patricia Werneck Ribas** - Tribal Affairs (NL, 2020, 10min)
- **Madelon Hooykaas** - In the footsteps of Li Yuan chia & Delia Derbyshire (NL/UK, 2020, 9min)

Het programma was samengesteld door Theus Zwakhals met werk van nieuwe, opkomende kunstenaars (Frederique Pisuisse, Ghita Skali, Mateo Vega) en kunstenaars waarmee LIMA al een lange relatie heeft (Madelon Hooykaas, Daniel Jacoby). Alle kunstenaars waren aanwezig. In een interactief gesprek met de kunstenaars kon het publiek meer te weten komen over de kunstenaars en het werk.

Er stond een tweede avond programma gepland dat vanwege de coronamaatregelen naar 2022 is doorgeschoven.

Representation, Gender and the Body

Op woensdag 27 oktober 2021 organiseerde LIMA het screeningsprogramma **LIMA Presents: Representation, Gender and the Body** in de uitverkochte grote zaal van LAB111.

Het programma werd samengesteld door Manique Hendricks en bestond uit werken uit de distributiesamenvatting en een aantal werken van (internationale) hedendaagse kunstenaars rondom het thema representatie, gender en het lichaam.

De LIMA collectie omvat kunstwerken die teruggaan tot de vroege video- en performancekunst van de jaren zestig tot heden. Binnen de collectie gaan veel werken over thema's zoals vrouwelijke seksualiteit, het lichaam en de positie van de vrouw binnen de kunst en de samenleving. De verhalen en perspectieven op het thema lichaam en gender van bijvoorbeeld queer artists of colour zijn (nog) niet vertegenwoordigd in de collectie. Daarom ging het programma in op de vraag in hoeverre ideeën over lichaam, gender en representatie blijven resoneren in een digitale context van de 21e eeuw.

De avond bestond uit een inleiding door Manique Hendricks, gevolgd door een screening van de werken van **Sin Wai Kin, Molly Soda, Lydia Schouten, Elodie Pong, Lena Kuzmich** en **Valérie Pavia**. Na afloop was er een Q&A met kunstenaars **Lydia Schouten** en **Lena Kuzmich** onder leiding van Aynouk Tan.

In samenwerking met PLOKTA, Kriterion, PUNTO Y RAYA en Artbyte werden in 2021 verschillende lima programma's gerealiseerd

LIMA Online x PloktaTV: Who's afraid of television?

Op zaterdag 27 maart bundelden LIMA en PloktaTV hun krachten om de relatie tussen mens en technologie te ontrafelen door diep in het begrip *televisie* te duiken. Geselecteerde werken uit de collectie van LIMA wierpen een ander licht op de positie van de televisie in de samenleving.

Ze lieten de televisie zien als de rituele hoeksteen van een moderne samenleving, maar ook als een object om mee te vechten, te vernietigen of te hacken. Chip Lord, **een van de oprichters van Ant Farm, was bij het evenement** aanwezig en ging in gesprek met Sanneke Huisman en Plokta-initiatiefnemer **Jurian Strik** over hoe wij televisie kijken - en hoe televisie naar ons kijkt.

arebyte X LIMA Online

LIMA en arebyte presenteerden twee talks naar aanleiding van de tentoonstelling *The Digital Weird* op het online platform arebyte on screen (AOS) van arebyte Gallery. Met werken van o.a. **Digital Excreta, Adham Faramawy, Casey Kauffmann, The Vasulkas** en **Kid Xanthrax**.

Tijdens het eerste online event ging **Erik Davis** dieper in op thema's van het 'vreemde' binnen de tentoonstelling, waarbij hij probeerde het 'vreemde' te definiëren door middel van esthetiek, dimensies en ontologie en de relatie tussen high tech en 'weirdness'. Tijdens het tweede online event ging **Elvia Wilk** dieper in op thema's rondom het 'vreemde' binnen de tentoonstelling, waaronder 'The New Weird'. Er werd onderzocht hoe we 'weirdness' teweegbrengen en hoe we dit kunnen benaderen door een feministische lens. Ook werd gekeken naar de stijlfiguren van 'weirdness' in de literatuur, waaronder haar eigen roman *Oval*. De twee talks werden gemodereerd door Sanneke Huisman, kunstenaar en co-curator van *The Digital Weird* Jan Robert Leegte en arebytecurator Rebecca Edwards.

LIMA Online: How To Move: Close viewing with LIMA

In het begin van 2021 organiseerde LIMA een reeks van drie hybride avonden in samenwerking met Filmtheater Kriterion. Het programma werd gestreamd vanuit de bioscoopzaal. Elke vertoning werd gevolgd door een Q&A met een van de gepresenteerde kunstenaars, Sanneke Huisman en het online publiek. De eerste screening vond plaats op woensdag 6 januari onder de titel 'What is the story?' over de openbare ruimte als verhalende constructie en het openbare leven als cinema. Met werk van **Nicolas Provost, PolakVanBekkum, Broersen & Lukács** en **Emile Zile**. De tweede avond op woensdag 13 januari, 'When is my body public?' ging in op lichamelijk ongemak en het gedrag van openbare instanties. Hierbij werd werk getoond van **Sander Breure & Witte van Hulzen, Julika Rudelius, Alicia Framis** en **Jeroen Offerman**. Tijdens de laatste editie van het drieluik 'Who's space?' op woensdag 20 januari werden werken getoond van **Mona Hatoum, Pilvi Takala, Wim Gijzen** en **Douwe Dijkstra**.

Van realiteit naar abstractie, Nederlandse werken uit de

LIMA Collectie 2012-2021 PUNTO Y RAYA FESTIVAL 2021

Barcelona 28 november 2021 - ONLINE EDITIE

Tijdens het festival werden werken uit de LIMA-collectie van **Michiel van Bakel, Joost Rekveld, Gerco de Ruijter, Martijn van Boven, Nan Wang, Thomas Mohr** en **Zeno van den Broek** vertoond. Al deze werken nemen een bestaande werkelijkheid als uitgangspunt en maken er iets

anders van; een nieuw gezichtspunt, een min of meer geabstraheerde werkelijkheid.

Haalbaarheidsstudie Digital Canon

In 2021 heeft LIMA in samenwerking met Het Nieuwe Instituut (HNI) een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd gericht op het ontwikkelen van een grote publiekstentoonstelling waarin LIMA en HNI samen het erfgoed en archief van digitale kunst en cultuur tonen en bevragen. De aanleiding voor de tentoonstelling is de 'Digitale Canon' die LIMA tussen 2017 en 2019 in dialoog met de community heeft samengesteld. De tentoonstelling REBOOT brengt twintig canonieke sleutelwerken, waarbij de kunstenaars met digitale technologieën experimenteerden en hun maatschappelijke betekenis in het einde van de twintigste eeuw verkenden, voor het eerst bijeen. Voor deze tentoonstelling nodigen LIMA en Het Nieuwe Instituut verschillende kunstenaars, ontwerpers en andere culturele producenten uit, om een interpretatie op één van deze kunstwerken vanuit een hedendaagse perspectief te creëren. Bovendien wordt er een uitvoerig educatief publieksprogramma uitgewerkt.

De Nederlandse geschiedenis van digitale kunst is niet alleen een geschiedenis van de kunstwerken. Deze geschiedenis gaat ook over de instellingen, de labs en de gezamenlijke werkplekken die het onderzoek en de productie van deze werken hebben mogelijk gemaakt. Vervolgens spelen deze plekken ook een belangrijke rol in het beheren, bewaren en overdragen van deze geschiedenis. Bij de realisatie van de tentoonstelling zal naast HNI een groot deel van deze instellingen en het Netwerk voor de archivering van design en digitale cultuur betrokken zijn.

Oorspronkelijk zouden projectplan en aanvragen in 2021 gereed zijn maar door Corona en personele wisselingen is dit opgeschoven naar 2022.

Mediakunst op Wikipedia

Op 30 september 2021 lanceerde LIMA samen met haar projectpartners **Wikimedia Nederland, Stedelijk Museum Amsterdam, Van Abbemuseum, Frans Hals Museum** en de **Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)** het 3-jarige project *Mediakunst op Wikipedia*. Met dit samenwerkingsproject wil LIMA een strategische bijdrage leveren om mediakunstenaars en hun werken zichtbaarder en bekender te maken als onderdeel van ons culturele erfgoed. Vooralsnog zijn kunstenaars uit een Nederlandse collectie niet goed gerepresenteerd op Wikipedia. Geschat hebben 900 van de kunstenaars die in Nederlandse collecties vertegenwoordigd zijn 500 geen beschrijving en dat, terwijl deze

kunstvorm zo geworteld is in het digitale domein. Zo ontbreken bv vooral veel vrouwelijke kunstenaars, niet alleen pioniers zoals **Roos Theuws** en **Barbara Visser** maar ook de nieuwe generatie kunstenaars zoals **Cristina Lucas**, **Yael Davids** en **Sara Sejin Chang**.

Door samen te werken met Wikimedia Nederland willen LIMA en haar partners gezamenlijk iets doen aan deze blinde vlek in de populaire online encyclopedie Wikipedia. Het kwantitatieve doel van het project is om uiteindelijk 500 artikelen te publiceren. Om dit te bereiken wordt actief gebruikgemaakt van Wikipedia en nauw samengewerkt met de Wikipediagemeenschap, nationale universiteiten, de museale partners en (inter-)nationale instellingen. In 2021 ligt de focus op Nederland. De artikelen over de kunstwerken en de kunstenaars worden onder begeleiding van de instellingen en Wikimedia geschreven tijdens zogenaamde *schrijfmiddagen*. Het project kent twee soorten schrijfmiddagen: de ene zijn specifiek voor studenten, de andere voor het brede publiek, de zogenaamde Monthly Media Art Meetups.

Zo vonden er in oktober 2021 drie schrijfmiddagen plaats in het Van Abbemuseum in samenwerking met 30 studenten van de Open Universiteit en Universiteit Utrecht waar 40 artikelen werden geredigeerd. Doel is het om deze schrijfmiddagen onderdeel te laten zijn van het curriculum en deze op regelmatige basis gedurende de projectduur te laten plaats vinden. In het voorjaar 2022 staat een soortgelijke workshop gepland met het Stedelijk Museum Amsterdam en studenten van de Vrije Universiteit.

Een mooi voorbeeld van de uitkomst van een schrijfmiddag: op 27 november 2021 programmeerden de RCE en LIMA een evenement met kunstenaar Marja Samsom, ter gelegenheid van de publicatie van haar boek *Miss Taken Identities* en de lancering van 'haar' Wikipedia pagina. Deze was ontstaan tijdens een publieke schrijfmiddag met de focus op vrouwelijke mediakunstenaar die LIMA eerder het jaar in samenwerking met de RCE had georganiseerd.

Door die collecties in Wikidata in te voeren, wordt de zichtbaarheid nog groter, in Nederland en ook internationaal. Naast het doel om 500 artikelen te publiceren biedt het project ook de unieke kans om metadata gecontroleerd en online toegankelijk te maken als linked open data, wat ook bijdraagt aan het vergroten van de zichtbaarheid van de collecties. Bij dit traject zijn diverse nationale en internationale kennispartners betrokken, waaronder Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE), DEN Kennisinstituut cultuur & digitale transformatie, ZKM (Zentrum für Kunst und Medien, Karlsruhe, Duitsland) en Meemoo (Vlaanderen).

LIMA levert internationaal een belangrijke bijdrage aan de opbouw en het behoud van mediakunst en digitale kunst, een dynamische en door technologische vernieuwingen snel vergankelijke vorm van ons hedendaags erfgoed. LIMA zet zich in voor het behoud van mediakunst door de vertaalslag mogelijk te maken naar de huidige tijd en (toekomstige) techniek. Dat doen we met een interdisciplinaire aanpak en door theorie en praktijk met elkaar te verbinden. LIMA is een wereldwijd toonaangevende kennisinstelling in de ontwikkeling van methoden en strategieën en haar dienstenaanbod voor de duurzame toegankelijkheid en conservering van mediakunst en digitale kunst. Om digitale werken te bekijken, te beleven en te beoordelen moet niet alleen de juiste hardware, software en kennis beschikbaar zijn maar is ook interactie op inhoud of actieve participatie en co-creatie van belang.

Conservering

LIMA ondersteunt kunstenaars, collecties en initiatieven bij de vertoning en conservering van hun media kunstwerken. Van deze unieke service maken in 2021 instellingen in heel Nederland en daarbuiten gebruik. LIMA beheert op dit moment de collecties van meer dan 40 instellingen en particulieren, waaronder de Rijkscollectie (RCE Amersfoort), Centraal Museum (Utrecht), De Appel, Gerrit Rietveld Academie (Amsterdam), Bonnefanten Museum (Maastricht), Kunstcollectie Rabobank, BPD en KRC, Groninger Museum, Museum Boijmans van Beuningen (Rotterdam) en particuliere verzamelaars. Er worden continu nieuwe werken van deze instellingen ingenomen, onderzocht, beschreven en duurzaam opgeslagen bij LIMA. De collecties zijn verantwoordelijk voor de beschrijving en typering, LIMA voor de kwaliteitcontrole, opslag, verduurzaming, uitlevering en anticipatie op toekomstige technische veranderingen. Ook worden kunstenaars en collecties desgevraagd begeleid bij aankoop en contract beslissingen. Uit de aanwezige collectie worden de werken telkens op het geëigende formaat ter beschikking gesteld voor vertoning en presentaties waarbij zij ook technisch en inhoudelijk ondersteund worden. Dit alles gebeurt in nauwe samenwerking met de kunstenaars en de collecties: samen ontwikkelen we nieuwe standaarden en alternatieven, en reflecteren we op onze jonge hybride discipline, de nieuwste ontwikkelingen en onze professie. De infrastructuur, kennis en diensten worden door de afnemers betaald.

Veel instellingen gebruikten deze tijd van lockdown met veel minder tentoonstellingen om aan hun collectiebeheer te werken wat voor LIMA een toename in de conserveringswerkzaamheden betekende. In 2021 zijn 238 werken van 135 kunstenaars voor 10 collecties geconserveerd en 206 werken voor 10 instellingen uitgeleverd voor vertoning; een forse stijging ten opzichte van 2020. Een greep uit de activiteiten:

1. In het kader van de opening van het nieuwe depot van het Museum Boijmans van Beuningen heeft LIMA bijna de volledige videokunstcollectie van het museum uitgeleverd voor de filmzaal en de videocabines in het nieuwe depot.
2. De videobanden die in het kader van de verhuizing van de Rijksdienst voor het Cultuur Erfgoed (RCE) zijn aangeleverd tussen januari 2020 en 2021 zijn in 2021 uitgezocht en verduurzaamd.
3. Kunstenaar Rafaël Rozendaal brengt miv 2021 het beheer van zijn netartwerken onder bij LIMA Arthost, waardoor meer verzamelaars de opslag van hun werken onderbrachten bij LIMA.

Onderzoek

In verschillende korte en langdurige onderzoeksprojecten op het snijvlak van kunst, technologie, ICT en erfgoed werkt LIMA aan kennisopbouw, instrumenten en technische faciliteiten, [aan inzichten en instrumenten] waarmee bestaand en toekomstig digitaal erfgoed duurzaam toegankelijk blijft.

De noodzaak is evident: zonder verleden geen toekomst. Kunstenaars, musea, (erfgoed-)instellingen, studenten, wetenschappers, verzamelaars, en producenten hebben het verleden nodig om zich te laten inspireren, zich tegen af te zetten of om van te leren. Het digitale verleden is niet vanzelfsprekend beschikbaar voor toekomstige generaties. Born digital art behoeft specifieke expertise om de conservering en duurzame toegankelijkheid te realiseren. Het conserveren van online kunstwerken vraagt ook om nieuwe manieren van documenteren, archiveren en conserveren.

Hoe bewaar je virtual reality (VR) voor de toekomst? En voor welke uitdagingen sta je als maker, collectie en archief?

LIMA deed hier in 2021 onderzoek naar aan de hand van een VR-kunstwerk van het kennisinstituut Atria en publiceerde de bevindingen in een onderzoeksrapport. VR is bijzonder geschikt voor storytelling en tentoonstellingen. Steeds meer erfgoedinstellingen gebruiken deze techniek om verhalen te vertellen, en ook kunstenaars maken steeds

vaker hun eigen VR-werken. Zo krijgen VR-producties langzaam maar zeker een plaats in de collecties van musea en andere organisaties. Maar omdat VR-technologie en -apparatuur snel veranderen is het belangrijk om VR-werken op een duurzame manier te bewaren.

In opdracht van ATRIA en het Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE) werden conserveringsstrategieën voor VR-werken uitgewerkt aan de hand van het VR-kunstwerk 'Beleef 100 jaar vrouwenkiesrecht!' van **Justin Zijlstra**. Hierbij kwamen de volgende vragen aan de orde: hoe kun je de 'beleving' en de gebruikte technologie conserveren? Hoe ziet het gebruik van het kunstwerk in de toekomst eruit? En hoe verhouden de verschillende versies en het origineel zich tot elkaar? Tate's Preserving Virtual Reality Artworks: White Paper (McConchie en Ensom, 2021), werd als vertrekpunt gebruikt voor het onderzoek. De resultaten omvatten uitvoerige documentatie van het kunstwerk en zijn componenten, identificatie van de belangrijkste conserveringsproblemen en - strategieën, de conservering van het werk en duurzame opslag bij LIMA.

In het rapport zijn ook aanbevelingen en een checklist opgenomen voor de conservering van VR-kunstwerken die als richtlijn door kunstenaars en instellingen kunnen worden gebruikt. LIMA deelt de onderzoeksgegevens actief met haar netwerk. [A Practical Research into Preservation Strategies for VR artworks on the basis of Justin Zijlstra's 100 jaar Vrouwenkiesrecht.](#)

Casestudie: Violin Power by Steina

In 2021 werd de conceptuele en technische ontwikkelingen van het werk *Violin Power* van **Steina Vasulka** onderzocht om de mogelijke toekomstige presentatiewijze vast te stellen. Dit gebeurde in het kader van het haalbaarheidsonderzoek naar de tentoonstelling van de Digitale Canon. Online workshops en expertmeetings met nationale en internationale collega's maakten deel uit van het onderzoek, dat plaatsvond in samenwerking met STEIM en Vasulka Kitchen (Brno). Aan de hand van deze case zijn de gezamenlijke werkwijze, de onderzoeksvragen, het presentatie format en de doorlooptijd getest en aangescherpt. De voorbereiding voor de tentoonstelling zal op deze gezamenlijke wijze op locatie uitgevoerd gaan worden.

Violin Power is één van de mediakunstwerken die gerelateerd zijn aan levenslange technische vorm experimenten én een performatief karakter. Het werk bestaat uit verschillende manifestaties: een video (1970-1978) en een performance (1991- heden). *Violin Power* toont

het snijvlak tussen Steina's opleiding als violist en haar carrière als mediakunstenaar. In het werk verandert de viool geleidelijk van een instrument in een interface die in staat is om in real time video beelden te genereren en te manipuleren. In de jaren negentig bleef Steina deze dynamiek en de nieuwe technologie daarvoor verkennen, door het werk uit de studio te halen en te onderzoeken door middel van live performances. De geschiedenis van het werk is een terugkerend leidmotief in Steina's oeuvre. De centrale kwestie voor de toekomstige presentatie van het werk betreft het onderscheid tussen *Violin Power* als een "levend kunstwerk" versus een "archief weergave van het werk". Het streven is om beide facetten in de tentoonstelling te tonen. LIMA onderzoekt met Steina wat de interessantste presentatievorm is. Een wens die in het kader van de zogenaamde 'gedistribueerde legacy' vaker terugkwamen, is de behoefte aan een gedistribueerd archief.

Documenting Performance and Digital Art

Documenting Performance and Digital Art, re-thinking histories and practices of documentation in the museum and beyond is een internationaal samenwerkingsproject dat wordt geleid door **Professor Gabriella Giannachi** (Director Center for Intermedia and Creative Technologies, University of Exeter), in samenwerking met curator **Dr. Francesca Franco** (University of Exeter), **Dr. Annet Dekker**, (Universiteit van Amsterdam), **Katrina Sluis** (London South Bank University), en **Gaby Wijers** (Directeur LIMA en honorable research fellow bij University of Exeter).

De Projectpartners zijn onder meer de **Biënnale van Venetië**, **The Photographers' Gallery** in Londen en **LIMA**. De overkoepelende vragen van het onderzoek hebben betrekking op het gebruik en de status van documentatie. Documentatie, het fysieke overblijfsel of spoor van een kunstwerk, is afhankelijk van het gebruik, het perspectief en de timing. Centrale vragen voor het project zijn: Wordt documentatie in de toekomst een nieuwe versie van het kunstwerk en wijzigt daarmee de status van het 'originele' kunstwerk? En hoe kunnen verschillende typen documentatie onderzoekers, (kunst)historici, curatoren en conservatoren in staat stellen de relevantie en waarde van digitale kunst nu en in de toekomst te duiden?

In 2021 organiseerde LIMA een publieksevenement in het kader van dit onderzoek: 'The work of art without original' - ook stond het Symposium Transformation Digital Art 2021 in het kader van dit onderzoek.

Infrastructuur duurzame toegang digitale kunst

Doordat veel collecties hedendaagse kunstcollecties hebben inmiddels een substantiële hoeveelheid digitale kunstwerken verzameld. Onderzoek, kennisvergaring en kennisdeling worden daarmee steeds belangrijker en urgenter; vanwege de afhankelijkheid van deze werken van de snelle technische ontwikkeling en de gemiddelde leeftijd van de huidige deskundigen (oudere leeftijdscategorie). Zonder de nodige kennis kunnen de kunstwerken niet adequaat gedocumenteerd en geanalyseerd worden en kan er geen plan opgesteld worden voor digitale duurzaamheid. Het door LIMA geïnitieerde partner project Infrastructuur duurzame toegankelijkheid digitale kunst wil dit vacuüm vullen. Dit nationale samenwerkingsproject met 16 collecties, 9 kunstenaars en 2 netwerken werd op 4 november tijdens de dag van de digitale duurzaamheid wereldkundig gemaakt. In 2021 hebben we de voorbereidingen getroffen om onze technische infrastructuur te vernieuwen, digitale kunst, het museale veld en conservering te verbinden, en onze kennis over te dragen aan de volgende generatie.

De steeds veranderende technologie zorgt voor vraagstukken in de toekomstige presentatie van digitale kunstwerken. Enerzijds vragen "nieuwe" vormen zoals Virtual Reality en Net Art continue om onderzoek, ontwikkeling van good practice en kennis updates bij de collectiebeherende instellingen. Anderzijds vraagt de conservering en opslag van digitale kunstwerken blijvend om aandacht vanwege de zich herhalende omzetting naar een technische infrastructuur die voldoet aan de actuele maatstaven op het gebied van techniek en duurzaamheid.

Dit project is een volgende stap in LIMAs innovatieve onderzoek naar dynamisch archiveren, emulatie en documentatie.

Nieuwe modellen voor distributie

Rachel Miles en Stefan Glowawski onderzochten voor LIMA nieuwe modellen voor de digitale distributie van digitale kunst. LIMA organiseerde op 13 januari 2021 een kennisuitwisseling met belangrijke distributeurs, waaronder vertegenwoordigers van **Vtape** (CA), **EAI** (VS), **AV-Arkki** (FI) en **LUX** (VK) om de kansen en uitdagingen van online presentatie en de impact van COVID-19 te verkennen op distributie. Verder organiseerden we uitwisselingen met galeries om manieren te verkennen voor galeries en distributeurs om actief samen te werken in de ondersteuning van hun gedeelde kunstenaars.

Bij de start van het onderzoek werkte LIMA samen met het Europese samenwerkingsproject **On & For Production and Distribution**. Samen werd een uitgebreide vragenlijst opgesteld om gedetailleerd inzicht te krijgen in de distributieactiviteiten en organisatie modellen van verschillende soorten distributeurs. In mei 2021 deelde LIMA een artikel over dit onderzoek. Het complete onderzoek wordt in 2022 gepubliceerd.

KENNISOVERDRACHT EN EDUCATIE

LIMA brengt specialistische kennis over aan nieuwe generaties kunstenaars, curatoren, (kunst)historici, archivariissen en technici. De bij LIMA aangesloten experts verzorgden gastlessen voor diverse kunstacademies en universiteiten.

Symposium Transformation Digital Art

Jaarlijks organiseert LIMA het symposium **Transformation Digital Art (TDA)**. Dit goedbezochte, internationale symposium is een belangrijke ontmoetingsplek voor kennisuitwisseling en ontwikkeling.

Hier worden internationale praktijken, methoden, casestudies en tools gepresenteerd.

LIMA stelt ieder jaar met grote zorgvuldigheid een programma samen. LIMA vindt het belangrijk dat zowel door institutionele (erfgoed, musea), als door kunstenaars en wetenschappers geleide initiatieven een platform krijgen, waardoor traditionele en alternatieve strategieën elkaar ontmoeten, bevragen en inspireren.

TDA 2020 had als onderwerp het documenteren van digitale kunst en vond plaats in het kader van het project Documentation Digital Art. Het symposium werd in verband met de corona restricties op een aantal workshops na, verplaatst naar 24, 25 en 26 maart 2021 en vond online plaats. Het ging om om drie halve dagen, die ieder in de middag starten ivm de internationale deelnemers.

De drie online symposium dagen startten ieder met een thematische keynote, gevolgd door een workshop waarna kunstenaars presentaties en paneldiscussie. De verschillende onderdelen werden afgewisseld met verschillende korte presentaties van onderzoeksprojecten ism LIMA. Het werk en de kunstenaarspraktijk van **Driessens & Verstappen** en **Blast Theory** werden besproken en **Annie Abrahams**, **Helen Varley Jamieson** en **Suzon Fuks** bespraken de lange en rijke geschiedenis van online performances, die teruggaat tot de vroegste dagen van het internet.

Er vonden drie workshops plaats. De eerste onderzocht het *telematica-evenement* tussen Winterthur, Sântis en New York en website *Telefonia* (1991) van de Zwitserse geluidskunstenaar **Andres Bosshard**, door Haus der Elektronischen Künste (HEK), Basel. Hier is een nieuwe vorm van publiceren geïntegreerd in de conserveringsaanpak. De tweede stond in het teken van de installatie Zapping Zone: Proposals for an *Imaginary television* (1990-1994) van **Chris Marker**, door Centre Georges Pompidou (Parijs). Er werd veel aandacht werd besteed aan het onderzoek naar monitoren voor presentatie en over het netartwork *Agent Ruby* (1999-2002), van **Lynn Hershman Leeson**, door SFMOMA met specifieke aandacht voor de offline presentatie van een online kunstwerk.

De aangepaste vorm bracht ook een nieuwe opzet met zich mee; in plaats van 2 hele dagen werden het 3 halve dagen. Voorheen was de de eerste dag gericht op strategie en theorie ism musea en de tweede dag was meer technisch van aard. In 2021 was er een meer thematische mix waarbij educatie en herinterpretatie dit jaar niet als apart onderwerpen aan de orde kwamen. Het hele symposium werd gemoderd door één persoon terwijl wij normaliter voor elk blok een gespecialiseerde moderator uit het netwerk zochten. Aan de hand van etherpads en chats werd het publiek uitgenodigd te reflecteren. Het was een goed ontvangen, laagdrempelig, meer praktisch symposium. Een selectie van de keynotes en paneldiscussies zijn gepubliceerd op LIMAs YouTube en Vimeo kanalen en van de workshops zijn verslagen gepubliceerd. Komend jaar staat in het kader van kennisuitwisseling waarbij we weer meer aandacht voor speculatie, inspiratie en uitwisseling gaan hebben.

Lessen, workshops, ontwikkeling

HERE

Op de online netwerkbijeenkomst HERE voor nieuwe erfgoedprofessionals georganiseerd door het Mondriaan Fonds en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, werd op 11 februari 2021 het vak van alle kanten belicht. LIMA Directeur Gaby Wijers presenteerde voor het onderwerp 'Digitalisering en digitaal erfgoed' een casus over digital-born erfgoed en mediakunst waarbij het belang van het medium en de techniek en hoe deze te behouden toegelicht werden. Dit gebeurde aan de hand van twee casussen : Hoe zorgen we dat een videokunstwerk uit het analoge tijdperk ook in de toekomst tentoongesteld kan worden? Hoe presenteer je een VR ervaring nu en in de toekomst?

Het was een geslaagde bijeenkomst met 270 erfgoed talenten en 24 break-out-sessies over relevante casussen binnen de erfgoedsector, aangedragen door uiteenlopende erfgoedinstellingen.

The work of art without original

Op 21 september 2021 werden in een online workshop de uitdagingen besproken ivm het voortbestaan van digitale kunst. Er werd onderzocht wat dit betekent voor bestaande manieren van denken over de toekomst van digitale kunst - en in het bijzonder voor de methoden van conservering, presentatie en documentatie.

De toekomstige waarde van kunst werd bevestigd als er geen origineel is om naar terug te keren (**Cornelia Sollfrank**), er werd een voorstel gedaan voor een post-conserveringsaanpak (**Caitlin Desilvey** en **Martin Grünfeld**), en wat dit zou betekenen voor de positie van de kunstenaar (**Amy Whitaker**) en de instelling en haar documentatie-praktijken (**Brian Castriota**).

De workshop werd georganiseerd door LIMA in het kader van het project Documentation Digital Art. De discussie werd geleid door **Annet Dekker** (Curator & Onderzoeker, Universitair Docent Media-studies Universiteit van Amsterdam) en Gaby Wijers (directeur LIMA).

Expertmeetings en rondetafels voor onderzoek

Op 13 januari 2021 vond olv LIMA de online roundtable plaats voor het onderzoek naar distributie in tijden van Corona. Vtape (CA), EAI (VS), AV-Arkki (FI) en LUX (VK) participeerden. De resultaten worden in 2022 gepubliceerd.

Op 19 mei 2021 vond de online UNFOLD roundtable plaats. Gastspreekers **Dawn Leach** (kunsthistoricus en Hoover-kenner, Berlijn), **Sandro Dukic** (kunstenaar, medeverantwoordelijk voor het beheer van Hoovers nalatenschap, Zagreb), **Jort van der Laan** (kunstenaar, Amsterdam) en **Sarah Cook** (professor museumstudies, London) bespraken samen met **Willem van Weelden**, **Gaby Wijers** en **Fransien van der Putt**, en een grote groep internationale professionals, herinterpretatie vragen in relatie tot het werk van Nan Hoover.

Op 20 juli 2021 vond een roundtable gesprek plaats om de ideeën en scenario's voor de conservering van VR kunstwerken ([zie onderzoek](#)) met een aantal experts te bespreken. De experts waren: **Tjarda de Haan** (voorheen) Head of Collections Atria Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis, **Claudia Röck** (PhD student,

Universeit van Amsterdam, werkzaam bij HEK, Basel en Beeld en Geluid, **Mathieu Vlamincq** (Digital and Media Art Conservator, Zentrum für Kunst und Medien /ZKM-Karlsruhe), **Zoltan Szegedy-Maszak** (kunstenaar gespecialiseerd in interactieve videokunst en VR), **Adam Lockhart** (Universiteit van Dundee), **Jack McConchie** (Time-based Media Conservator, Tate London), **Olivia Brum** (Post-Masters' student, Universiteit van Amsterdam), **Mauricio van der Maesen de Sombreff** (Telecommunications and Electronics Engineer), **Eléonore Bernard** (Freelance Media Conservator en Media Conservator, Kunst-halle Zürich), **Tom Ensom** (Digital Conservator, Tate London), **Morgane Stricot** (Senior Conservator and Head of Digital Conservation, ZKM), **Dragan Espenchied** (Preservation Director, Rhizome) en **Gaby Wijers** (Directeur LIMA).

Op 21 september 2021 organiseerde LIMA een de expertmeeting over het onderzoek naar Violin Power van **Steina**. Tijdens deze meeting deelde LIMA het onderzoek met een selecte groep van experts om hierop te reflecteren. Centraal stonden hierbij de technische ontwikkeling en duiding en het onderscheid tussen Violin Power als een "levend kunstwerk" versus een "archief weergave van het werk". Herinterpretatie werd gezien als de adequate vorm voor presentatie en activering. Hieraan namen deel **Patricia Falcão** (Time-based Media Conservator, Tate London), **Joey Heinen** (Digital Preservation Manager, Los Angeles County Museum of Art), **Jennifer Helia DeFelice** (Assistant Professor, Brno University of Technology en mede oprichter van Vasulka Kitchen Brn), **Jean-Marie Dallet** (Director of the Department of Visual Art, Universiteit van Parijs), **Hannah Bosma** (Post-Doctoral Researcher, Universiteit van Amsterdam), **Paul Klomp** (Artist en Professor Media Art bij AKI Artez Enschede), **Wiel Seuskens** (Technical Manager, LIMA), **Sanneke Huisman** (Curator, LIMA), **Claudia Röck** (Freelance Media Conservator), **Gaby Wijers** (Directeur, LIMA), **Olivia Brum** (Post Masters' Student, Universiteit van Amsterdam), **Eléonore Bernard** (Freelance Media Conservator), **Mauricio van der Maesen de Sombreff** (Artist, Telecommunications and Electronics Engineer, Computer Scientist).

Binnen het partnerproject Mediakunst op Wikipedia organiseert LIMA samen met haar partners, universiteiten en publieke instellingen besloten en publieke schrijfmiddagen, waarbij de participanten artikelen voor Wikipedia redigeren. De schrijfmiddagen worden begeleid door LIMA en Wikipedians. In deze workshops doen de deelnemers kennis op over mediakunstenaars en hun werken en leren zij aan welke eisen een artikel voor Wikipedia moet voldoen zodat zij later ook autonoom content kunnen redigeren en publiceren.

Op 14 mei en 1 oktober 2021 gaf LIMA net als in 2020 een workshop over digitalisering en archivering in het kader van het Archieftraject van DEN. Naast een aantal algemene principes werden er praktische veelal performatieve voorbeelden toegelicht aan de hand van het LIMA archief.

LIMA: Internationale bijdrage bewustwording & kennisoverdracht

Op 20 april 2021 werd de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed 2021-2024 gelanceerd aan het veld (op 15 maart al aan de Minister). **Josien Paulides** van Het Nieuwe Instituut (HNI) en **Sanneke Huisman** van LIMA gingen in gesprek over design en digitale cultuur. Eind 2020 is er vanuit het Nieuwe Instituut (Rotterdam) een nieuw netwerk gevormd: het Netwerk Design, Archieven en Digitale Cultuur (NADD) LIMA is een belangrijke partij binnen dit netwerk. De vragen betroffen de grootste uitdagingen op het gebied van design en digitale cultuur in relatie tot digitaal erfgoed en de strategie en wat HNI, NADD en LIMA voor de makers kunnen betekenen.

Naast bovengenoemde initiatieven is LIMA ook actief om bewustwording en kennisoverdracht door bijdragen op en deelname aan internationale symposia, onderzoeksprojecten en netwerkdagen zoals TANC (een nationaal onderzoeksproject digitale kunst in de UK), netwerkdag NDE met het NDE bestuur, NDE team, de voorzitters van de domeinen en OCW, podiumkunst.net en NADD, en met langdurige gastdocentschappen bij de Universiteiten van Amsterdam, Leiden, Utrecht, Wenen en Exeter waarbij LIMA haar kennis overdraagt aan internationale studenten en geïnformeerd en geïnspireerd wordt door de nieuwe generatie wetenschappers.

SAMENWERKING

Samenwerking staat hoog in het vaandel bij LIMA. Netwerken is het DNA van de organisatie. LIMA is een netwerkorganisatie - alleen dankzij de (uitwisseling van) kennis en input van velen kunnen we inhoudelijk, technisch, wetenschappelijk en artistiek werken en bijdragen aan de hoge veranderlijkheid, innovatie en nieuwe ontwikkelingen van ons gemeenschappelijke werkveld.

We werken met uiteenlopende partners, van grote kunst instituten als **TATE** en **Het Nieuwe Instituut** tot technische bedrijven als **NXP**, academies, universiteiten en mediakunst-initiatieven als **CCU** en **Sonic Acts**. Het is een gezonde mix uit groot en klein, nationaal en internationaal, artistiek, technisch, en academisch.

Als lid van het distributeursplatform **DINAMO** onderhoud LIMA een duurzame en intensieve uitwisseling met de aangesloten distributeurs tijdens de jaarlijkse edities van het Internationaal Film Festival Rotterdam (IFFR) en het Filmfestival Oberhausen. LIMA is lid van de **Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie (NAPA)** met als doel de gemeenschappelijke belangen van haar leden te behartigen en het productieklimaat te versterken. Gezamenlijke belangenbehartiging is essentieel, zo is LIMA ook lid van Kunsten 92 en De Zaak Nu. LIMA is mede-initiatiefnemer van **POi**, Platform Ontwikkelinstellingen Amsterdam, een samenwerking van vijftien cultuurinstellingen in Amsterdam waaronder **The Beach**, **AGA-Lab**, **Waag Society** en **MOKER** de krachtenbundeling van de beeldende kunst in Amsterdam waaronder **de Appel**, **P/////AKT** en **If I Can't Dance**. In 2021 waren naast corona gerelateerde zaken, huisvestingsproblemen door gentrificatie en kwalitatief publieksonderzoek de onderwerpen die het meest urgent waren.

Samenwerking betekent ook dat we actief deelnemen in verschillende overleggen in de kunst-, technologie, museale-, wetenschaps en erfgoedsector: LIMA maakt deel uit van de domeinraad van het Audiovisueel Archieven Netwerk (**AVAnet**), neemt deel aan het **International Network for the Conservation of Contemporary Art (INCCA)** en de **Preserving Immersive Media Group (PIMG)**. We worden geraadpleegd door tal van anderen zoals o.a. **DEN - Kennisinstituut cultuur & digitale transformatie** en **Podiumkunsten.net**. We zijn gewaardeerde partner in het **Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE)**, de **Stichting Behoud Moderne Kunst** en, het **Netwerk Design en Digitale Cultuur Archivering (NADD)**. In **NDE** verband wordt kennis ontwikkeld en gedeeld.

Ruim vijftig jaar geleden is het vakgebied '**Beheer en behoud moderne en hedendaagse kunst**' op de kaart gezet door de **RCE en Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK)**. LIMA is actief betrokken bij dit vakgebied en tevens lid van de SBMK stuurgroep. In 2021 voerden RCE en SBMK gezamenlijk een verkenning uit om de urgente vragen die nú nationaal en internationaal spelen in kaart te brengen en richting te geven aan een programmering voor de komende 10-15 jaar. De behoefte aan ondersteuning op het gebied van digital kunst conservering en de rol van LIMA daarin als meest gereede partij komt hier uitgebreid aan bod.

In 2021 is met partners in het veld van de architectuur, vormgeving en digitale cultuur het Stimuleringsfonds voor de Creatieve Industrie aandacht gevraagd voor gelijke behandeling voor onder de zaaglijn terecht gekomen instellingen, ongeacht het fonds. Dit is een vervolg op

de gesprekken en correspondentie met **B. Wolvensberger** (directeur-generaal Cultuur en Media bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), de vertegenwoordigers ontwikkelinstellingen en de Vaste Kamer Commissie Cultuur. Met de Boekmanstichting is in 2021 gewerkt aan de herziening van de Cultuurmonitor. Het domein Erfgoed in de Cultuurmonitor omvat vier disciplines: roerend, onroerend, immaterieel en (born) digital erfgoed. Waar er over de eerste twee categorieën al geruime tijd gegevens worden verzameld, is dat bij immaterieel en digitaal erfgoed nog minder het geval. De behoefte aan ondersteuning op het gebied van digital kunst conservering en de rol van LIMA daarin als meest gereede partij komt hier ook uitgebreid aan bod.

Het bovengenoemde **Netwerk Design, Archieven en Digitale Cultuur (NADD)** is een nieuw netwerk, dat einde 2020 is opgericht vanuit het Nieuwe Instituut in Rotterdam. Het vereent ontwerpers en spelers in de digitale cultuur. LIMA is een belangrijke partij binnen dit netwerk en is onderdeel van de programmaraad. Als lid van NADD wordt LIMA geraadpleegd over verschillende zaken zoals bv technische verbindingen door NADD en podiumkunst.net. De door OCW benoemde opdracht van het netwerk NADD geeft nog geen oplossing voor verweesde archieven en de duurzame aanpak / conservering van digitale kunst. Dit is problematisch gezien dit de gehele aanleiding was voor de brandbrief in 2018 en de daaropvolgende activiteiten die geleid hebben tot het opzetten van het netwerk.

LIMA werkt toe naar een structurele erkenning en financiering van haar urgente taken.

PUBLICITEIT EN PUBLIEKSBEREIK

LIMA bereikt met haar diensten en programma een grote groep van internationale professionals. LIMA bereikte in 2021 ca. 250.000 mensen via online kanalen, social media en website. De LIMA website werd in 2021 169.670 keer bezocht. Deze stabiliteit en toename van LIMA's online bezoek kan direct worden gekoppeld aan het groten-deels verplaatsen van de fysieke programmering naar online events. Het aantal bezoekers van social media neemt toe geheel volgens de landelijke trend. Met extra media aandacht werden dit jaar ruim 200.000 mensen bereikt.

LIMA heeft een breed nationaal en internationaal netwerk. Wat LIMA tot heden miste is een duidelijk zicht op haar doelgroepen en een actuele strategie om met deze te communiceren. Zoals vele anderen heeft LIMA ook van de corona-periode gebruik gemaakt om 'naar binnen' te kijken en structuur in organisatorische zaken te brengen. Zo heeft LIMA in 2021 een start gemaakt om haar communicatie en marketing te professionaliseren. Het hoofddoel van dit traject is het om LIMA's doelgroepen te inventariseren, haar unieke positie in het veld duidelijk te kunnen communiceren, en een heldere communicatie strategie te formuleren. Voor dit traject werkte LIMA samen met een externe communicatie strategie. De communicatiestrategie is eind 2021 door het bestuur van LIMA goedgekeurd, in 2022 volgt het bijhorende plan en kunnen zo de doelen van de strategie geïmplementeerd worden.

Ook 2021 was voor LIMA een uitdagend en leerzaam jaar wat betreft haar programma aanbod. Door de tot december 2021 aanhoudende corona maatregelen heeft LIMA gedurende het gehele jaar heel flexibel moeten inspelen op haar on- en offline aanbod. Zoals in het verslag beschreven konden een aantal programma's en presentaties van LIMA digitaal of hybride doorgang vinden. Met de uit het eerste jaar van de pandemie geleerde lessen ivm online presenteren kon LIMA doorgaans goede keuzes maken en hadden haar online events een goed nationaal en internationaal bereik. Om enkele voorbeelden te noemen: Het publieksprogramma **How to Move** dat LIMA online samen met Filmtheater Kriterion Amsterdam organiseerde. Dit was een reeks hybride vertoningen die werden gestreamd vanuit de bioscoopzaal. Daarnaast organiseerde LIMA tussen januari en maart 2021 een editie van **Cultural Matter** waarbij de Amerikaanse media-kunstenaar Jeremy Bailey en zijn The You Museum centraal stonden. Op 19 mei 2021 heeft LIMA voor het eerst een volledige online versie van haar herinterpretatie programma UNFOLD aangeboden **UNFOLD: Nan Hoover**. Voor dit eendaagse festival heeft LIMA een speciale online evenementen omgeving laten bouwen om de bezoekers en de gasten een interactief een gelaagd programma aan te kunnen bieden. Dit was een succes. Met name de Instagram marketing bleek succesvol. De inhoudelijke focus lag op de het contextualiseren en herinterpreteren van Nan Hoovers baanbrekende werk. Het programma omvatte o.a. werken van kunstenaars en onderzoek en herinterpretaties door studenten van de Gerrit Rietveld Academie (DOGtime). In 2021 besloot LIMA voor het eerst in haar geschiedenis om het jaarlijkse **Transformation Digital Art Symposium** online te hosten. De inhoudelijke focus van het symposium was Documenting Digital

Art. Het doel: bestaande en nieuwe strategieën voor de documentatie, transmissie en conservering van digitale kunst voor en door kunstenaars, curatoren en restauratoren te tonen en te bespreken. LIMA koos voor online workshops, presentaties en paneldiscussies om met een 'live collaborative etherpad documentation tool' te werken, waarmee interactie tussen de verschillende deelnemers en het publiek mogelijk was. Van 24 t/m 26 maart 2021 deelde LIMA haar professionele en publieke [programma](#) via deze tool, Zoom en YouTube.

LIVE momenten 2021

Gelukkig waren er in 2021 ook mooie live momenten, zoals o.a. het programma [LIMA Presents: Representation, Gender and the Body](#) dat we op 17 oktober 2021 voor een uitverkochte zaal bij LAB111 konden delen of [Mistaken Identities](#), dat ook voor een volle zaal bij LAB111 plaats vond.

Mediakunst op Wikipedia

Aanvullende aan haar online aanwezigheid lanceerde LIMA op 30 september 2021 samen met haar projectpartners [Wikimedia Nederland](#), [Stedelijk Museum Amsterdam](#), [Van Abbemuseum](#), [Frans Hals Museum](#) en de [Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed \(RCE\)](#) het project [MEDIKUNST OP WIKIMEDIA](#). Voor dit project is een senior communicatie medewerker aangetrokken. Er zijn een project specifiek logo en een communicatie toolbox voor dit project ontworpen. LIMA en haar partners communiceren regelmatig over de voortgang van het project en delen agenda items met hun achterban. Dit project biedt mooie kansen voor LIMA om naast de zichtbaarheid voor mediakunst ook haar eigen zichtbaarheid te vergroten. Op 3 december 2021 verscheen het artikel '[De slag om een plek op Wikipedia](#)' over het project in Het Parool. Ook publiceerden LIMA's partners verschillende online artikelen.

Publicaties

LIMA publiceert regelmatig relevante onderzoeken en deelt deze met haar netwerk. Zo ook in 2021. Een voorbeeld hiervoor is 'A Practical Research into Preservation Strategies for VR-art' op basis van Justin Zijlstra's 100 Jaar Vrouwenkiesrecht. Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE) publiceerde een artikel over deze Case Study.

BEREIK ONLINE KANALEN

Overall kan LIMA heel tevreden zijn met haar online bereik in 2021. Met name **Instagram** is een belangrijk communicatie tool voor LIMA waarmee zij wereldwijd en laagdrempelig haar achterban kan bereiken.

Het bereik is met ruim 700 abonnees meer dan in 2021 fors gestegen. **LinkedIn** en **Facebook** zijn organisch gegroeid zonder grote sprongen. Met name LinkedIn wil LIMA in 2022 meer aandacht geven omdat hier ook een belangrijk deel van haar doelgroep zit waar specifieke informatie (o.a. beleid, wetenschappelijk onderzoek) mee gedeeld kan worden. LIMA's online streaming kanalen **YouTube** en **Vimeo** kenden beide een groei. Met name de YouTube community is door het online programma gegroeid, met Vimeo is LIMA nog aan het experimenteren hoe dit kanaal het beste voor haar werkt. De website kende in 2020 meer bezoekers, maar dat kwam ook door het presenteren van een online programma via de site in mei. Ten opzichte van 2019 groeit het bezoekersaantal gezond verder. Voor 2022 staat binnen het communicatieplan het ontwerpen en inrichten van een nieuwe website op de agenda. De **LIMA nieuwsbrief** heeft een trouw internationaal lezerschap. Ook in 2021 groeide het bereik aanzienlijk. Dit had ook te maken met een interne database update binnen LIMA waardoor wij onze database weer in zijn geheel konden gebruiken.

Instagram LIMA heeft nu 3.022 betrokken volgers op Instagram, dat zijn er bijna 700 meer dan in 2020.

LinkedIn In 2021 groeide lima's LinkedIn profiel organisch van 246 naar 356 volgers.

Facebook Sinds eind 2020 zijn de volgers van de Facebookpagina gestegen van 5.443 naar 5.553 in aantal met een totaal van 5.178 likes op de pagina.

YouTube Lima's YouTube-kanaal groeide in 2021 van ongeveer 500 volgers naar 619. De hoge mate van betrokkenheid is zichtbaar in het aantal views van de online programmering. Om enig perspectief te geven, variëren de weergaven per stream in 2021 van 71 tot 664. Vooral het hogere aantal weergaven per stream duidt op een bredere aanwezigheid van een online publiek dan het aantal volgers dat LIMA op YouTube heeft.

Vimeo In 2021 maakte LIMA actiever gebruik van het Vimeo-kanaal dan in voorgaande jaren. In totaal waren er in 2021 794 unieke kijkers op Vimeo.

Nieuwsbrief LIMA verstuurt regelmatig een nieuwsbrief naar meer dan 5.100 abonnees en contacten. De nieuwsbrief is gericht op een breder publiek van kunstliefhebbers, maar ook een specifiek publiek, waaronder kunstenaars, mediakunstprofessionals, studenten en de pers. Het openingspercentage van de nieuwsbrief ligt gemiddeld rond de 30%, tot meer dan 1.300 lezers tegen het einde van 2021.

Website Lima's website werd in 2021 in totaal 169.670 bezocht. Naast de startpagina zijn de topposities specifieke werken uit de online

catalogus, de LIMA-projecten pagina en de Transformation Digital Art-symposium pagina. De top leeftijdsgroep van bezoekers is 25-34 en de websitebezoekers zijn verdeeld in 55,3% vrouw, 44,7% man. Dit houdt echter geen rekening met genderneutrale voornaamwoorden en is daarom niet volledig een afspiegeling van het LIMA-publiek.

LAB111 & Cineville

LIMA is gevestigd in LAB111, een culturele broedplaats in Amsterdam West waarin veel culturele en creatieve organisaties en ateliers en een arthouse cinema zijn gevestigd. De evenementen die plaatsvinden in het gebouw worden aangekondigd op de website www.lab111.nl. Bezoekers met een Cinevillepas kunnen alle LIMA-evenementen gratis bezoeken. LAB111 & Cineville en We Are Public zijn geïnteresseerd in de verschillende activiteiten en evenementen van LIMA. Zo is er door de redactie van We Are Public een aantal evenementen geselecteerd voor het programma Amsterdam, waardoor deze avonden vrij toegankelijk zijn voor We Are Public leden. Een doelgroep die misschien nog niet eerder bij LIMA is geweest en dus een nieuw publiek dat LIMA graag wil bereiken.

Samenvatting Bezoekersaantallen

In 2021 zorgden 217 wereldwijde vertoningen via distributie voor een groot en breed publiek (naar schatting 650.000 personen).
66 werken werden in Nederland getoond, waarvan 42 in Amsterdam.
3 presentatie in huis (LAB111) met 292 bezoekers
16 online publieksevents events (incl TDA) met in totaal ruim 3000 (online) bezoekers
ruim 2000 participanten voor 18 onderzoeksprogramma's, lessen en roundtables.
53 kunstenaars werden elders vertoont
26 kunstenaars in screenings en bijeenkomsten 'in huis' via ons eigen platform, LIMA online, ons Youtube kanaal of andere digitale vorm vertoond (sommige meer dan 1 keer).
3 producties in het kader van UNFOLD
10 publicaties
51 conserveringspartners
24 nieuwe werken en 6 nieuwe kunstenaars in distributie genomen
238 werken van 135 kunstenaars voor 10 collecties geconserveerd en
206 werken voor 10 instellingen geleverd.

BEDRIJFSVOERING EN FINANCIËN

LIMA is in de afgelopen jaren organisch gegroeid van pioniers initiatief naar basisorganisatie naar structurele organisatie. LIMA is gestart met distributie, conservering diensten en onderzoeksprojecten. Op verzoek van het veld en om de zichtbaarheid van mediakunst te waarborgen, presenteert LIMA ook digitale kunst. Dit beleid is in de afgelopen periode bestendigd en LIMA heeft in 2021 ingezet op een verbetering van de positionering door het formuleren van een passende communicatie strategie. Naast de doorlopende activiteiten en diensten (gegenereerd met eigen inkomsten), heeft LIMA twee grote driejarige projecten ontwikkeld welke mede mogelijk gemaakt worden door de betrokken partners en door meerjarige financiering van publieke en private fondsen. Conservering, distributie en onderzoek zijn verder geïntegreerd en de activiteiten en diensten zijn onlosmakelijk verbonden. Door presentaties wordt meer zichtbaarheid gegenereerd wat het publieke draagvlak ten goede komt.

Naast de klassieke methoden voor presentatie, conservering en archivering onderzoekt LIMA continu nieuwe methoden en alternatieven om digitale kunst te archiveren, te distribueren, te presenteren en te conserveren om zo het belang en de betekenis van de werken en archieven in haar tijd en context duurzaam te kunnen presenteren. Presentatie, productie, onderzoek en ontwikkeling gebeurt op projectbasis en kan alleen gebeuren als de middelen beschikbaar zijn. LIMA realiseert zich dat de spreiding van inkomstenbronnen een belangrijk onderdeel is van een gezonde onderneming. Wij streven naar een optimaal klimaat waar de ontwikkeling en het belang van de kunstenaar, de kunstwerken en de discipline centraal staan. Het belangrijkste klantenbestand bestaat uit kunstenaars en culturele organisaties: LIMA is daardoor afhankelijk van hoe deze het geld reserveren voor de presentatie en duurzame toegankelijkheid van mediakunst, onderzoek en conservering. Door COVID maatregelen waren vertoningen opnieuw nauwelijks mogelijk en is er veel minder distributie geweest dan de jaren voor COVID. programma's als Unfold en Cultural Matter werden omgevormd naar digitale tentoonstellingen waar geen inkomsten tegenover stonden en de screenings zijn uitgesteld naar begin 2022.

De kosten van LIMA bestaan hoofdzakelijk uit de kosten voor de bedrijfsvoering, technische infrastructuur en gekwalificeerd en ervaren personeel. Door de steunmaatregel van het Rijk, de RAOCCC, uitgevoerd door Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, is LIMA in staat

geweest het benodigde personeel voor de diensten en de freelancers, zoals technische experts, curatoren en de kunstenaars betrokken bij de dienstverlening en ook de lopende projecten en (geannuleerde) presentaties te kunnen betalen, het team te kunnen behouden en te versterken en meerjarige projecten te kunnen ontwikkelen die zorg dragen voor beheer en behoud. LIMA is Het Rijk en Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie zeer dankbaar voor deze steun dat de continuïteit van de culturele en creatieve sector en dus ook van LIMA waarborgt. Het Mondriaan Fonds en PICA steunen LIMA in het meerjarige project in samenwerking met Wikimedia Nederland en Het Mondriaan Fonds, Het Prins Bernhard Cultuurfonds en het Gieskes Strijbis Fonds ondersteunen het meerjarig project voor de Infrastructuur duurzame toegankelijkheid van digital kunst. 2021 was het eerste jaar van de meerjarig ondersteuning door het Amsterdams Fonds voor de Kunst voor de zichtbaarheid van mediakunst en de bedrijfsvoering van LIMA. Het Amsterdams fonds voor de Kunst ondersteunt onder andere de presentaties, zoals het jaarlijkse symposium, context programmering en Unfold. LIMA is de fondsen dankbaar voor het vertrouwen en de financiële bijdrage.

Financiën

Zoals uit de jaarrekening blijkt, lijkt in 2021 het resultaat positief geëindigd. Door COVID maatregelen heeft LIMA de meeste presentaties, screenings en verschillende live programma's en projecten, echter moeten doorschuiven naar 2022. Hiervoor is een bestemmingsreserve, bestemd voor de algemene reserve opgenomen. De komende jaren zal LIMA deze algemene reserve gaan verstevigen om eventuele tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen en de continuïteit te kunnen waarborgen. Door COVID kwamen de eigen inkomsten onder druk te staan door het deels wegvallen van de inkomsten uit distributie en presentaties. Dit maakte de ook de knelpunten, of positief geformuleerd de ontwikkelpunten van LIMA zichtbaar: de behoefte aan structurele ondersteuning om de organisatie duurzaam te kunnen ontwikkelen en om de ontwikkelingen van de techniek en de kunstenaarspraktijk bij te kunnen houden. Zonder de steun van het Rijk, de RAOCCC, was het niet mogelijk geweest het personeel en betrokken freelancers, zoals de kunstenaars, technici en curatoren te kunnen betalen en zo de benodigde dienstverlening en activiteiten te blijven doen en continuïteit en zichtbaarheid te behouden. Het belang van de spreiding van inkomsten werd ook benadrukt en de hier gecreëerde

kansen zijn optimaal benut. Fair practice, experiment, talentontwikkeling en ontwikkeling technische infrastructuur blijven onder druk staan en zijn ook de komende tijd gebieden van onze aandacht - wij willen deze verder duurzaam verankeren binnen LIMA.

De mogelijkheden voor LIMA zijn groot: er is een groeiende vraag naar haar kennis, diensten en samenwerking voor onderzoek, ontwikkeling en presentatie. Om deze duurzaam te kunnen ontwikkelen en implementeren en zo ook verder haar belangrijke bijdrage aan het erfgoed te kunnen borgen, is gerichte versterking nodig. LIMA is het Amsterdams fonds voor de Kunsten, Het Mondriaan Fonds, PICA en Gieskes Strijbis erkentelijk dat zij deze meerwaarde onderschrijven en LIMA (ook) voor 2022 tot en met 2024 een structurele (project)bijdrage hebben toegezegd.

Personeel

LIMA is kleinschalig en hybride: dat maakt ons daadkrachtig en wendbaar. LIMA is een dynamische en relatief kleine organisatie met tien parttime medewerkers, twee tot vier halfjaarlijks wisselende stagiaires en in 2021 zeven projectmedewerkers. LIMA is een netwerkorganisatie en werkt samen met vele netwerken en experts uit het veld. De achtergrond van de specialisten is zeer verschillend: van kunstgeschiedenis tot informatica en filmgeschiedenis, en van beeldend kunstenaars, tot ingenieurs en filosofen. Al onze technici zijn geschoold als beeldend kunstenaars.

Het vaste team bestond eind 2021 uit:

- José Biscoe, techniek screenings off- en online
- Joost Dofferhoff, registrar
- Kees Fopma, videoconservering en distributietechniek
- Manique Hendricks, junior conservator
- Sanneke Huisman, curator
- Maija Jussila, communicatie
- Jaap van der Kreeft, TOXUS, databasesontwikkeling
- Tinus Nijmeijers, ZINC, systeembeheer
- Wiel Seuskens, software based conservering en technische infrastructuur
- Pier Taylor, vormgeving
- Vevi van der Vliet, zakelijke leiding
- Gaby Wijers, directeur/bestuurder
- Theus Zwakhals, distributeur

Wijers, Dofferhoff, Hendricks en Zwakhals zijn in dienst van de stichting, de andere werken op freelance basis. In 2021 werd het team bijgestaan door communicatie strateeg Mascha Ihwe, onderzoekers

Stefan Glowacki, Rachel Somers, Miles Hanno Lans (WIR techniek), Stella van Ginkel (WIR educatie), Mauricio van der Maesen Sombreff, en Eleonore Bernhard. Olivia Brum (universiteit van Amsterdam, restauratie hedendaagse kunst, onderzoek naar VR en Violin Power), Tzu Chuan Lin (Erasmus Student Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart onderzoek naar antieke formaten en het werk van Bas van Koolwijk), Achiel Buyse (Universiteit van Amsterdam master P&P, onderzoek naar Livinus van der Bundt).

Ten opzichte van het jaar 2020 was er meer stabiliteit. Het team stond toen af en aan onder druk door ziekteverzuim. LIMA heeft afscheid genomen van Mila van der Weide en is haar dankbaar voor haar bijdrage aan LIMA in de jaren van haar diensttijd.

Dit jaar heeft LIMA een eigen inkomstenpercentage van 37,47%. De totale baten zijn bijna een ton meer dan in 2020 maar bijna twee ton minder dan gewenst. OC&W en Het Stimuleringsfonds Creatieve industrie (positief advies) hebben de gevraagde meerjarige bijdrage niet financieel gehonoreerd., Structurele bijdragen zijn wel nodig om de continuïteit te kunnen waarborgen, dit is met de meerjarige project financiering van de projecten Mediakunst op Wikipedia en Infrastructuur duurzame toegang digitale kunst bestendig.

Fair Practice Code / Governance Code Cultuur // Code Diversiteit en inclusiviteit

De Fair Practice Code is een gedragscode voor ondernemen en werken binnen de culturele sector. De code is bovenal een houding. Een houding die uitnodigt tot kritische reflectie en dialoog. En een houding waarin we ons zelf de opdracht geven de codes die er in de sector opgesteld zijn serieus te nemen en te implementeren. Dat blijft een kwestie van kijken waarin we succesvol zijn, op welke punten we de juiste stappen aan het nemen zijn en erkennen waarin het nog niet goed genoeg gaat. Onder de Fair Practice Code scharen wij de Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit en Inclusiviteit en het thema Fair Pay.

LIMA heeft de ANBI status en volgt sinds 2013 de **Code Cultural Governance**. Dit staat ook in haar statuten. De Raad van Toezicht wordt gevormd door Hans Schamlé (penningmeester), Carla Hoekendijk (voorzitter) en Maritska Witte (lid). Directeur/bestuurder Gaby Wijers heeft geen betaalde neveninkomsten, wel onbetaalde bestuursfuncties bij GAMA, Nan Hoover Foundation, Stichting Stansfield/Hooykaas, LINK, Dropper en VET. LIMA is lid van De Zaak en Moker/POI en volgt de fair practice code. Het jaarverslag etc. wordt jaarlijks gepubliceerd.

Missie, strategie, beleid, controlesystemen, jaarverslagen, bezoldiging, begrotingen en subsidieaanvragen, boven een bepaald bedrag, worden voorgelegd ter advies en goedkeuring aan de RvT. LIMA is als werkgever transparant, solidair, duurzaam en op basis van vertrouwen werkt.

Qua **Fair Pay** is LIMA vanaf het begin alert op de betaling van kunstenaars, LIMA kan daarin ook veel voor de kunstenaars betekenen wat betreft inkomsten vorming. LIMA hanteert de Fair Pay ook voor de zzp'ers met die zij regelmatig werkt. LIMA is zich ervan bewust dat de secundaire arbeidsvoorwaarden van de vaste werknemers de komende vier jaar verbeterd moeten worden. Kennis is voor LIMA als ontwikkelinstelling, kennis platform en lerende organisatie belangrijk. Vanwege het natuurlijk verloop investeert LIMA vanaf 2021 meer in het verduurzamen en ontwikkelen van kennis en in nieuwe specialisten. Wij willen onze achterban en publiek vergroten en verbreden. Het team van LIMA is daarom in 2021 versterkt met een strategisch en uitvoerend marketing- en pr-persoon.

Code Diversiteit en Inclusie: LIMA is zich ervan bewust dat het vaste personeel en de raad van toezicht over het algemeen wit en hoogopgeleid is, evenals de meeste kunstenaars die aan LIMA verbonden zijn. Qua gender, seksuele oriëntatie, nationaliteiten en zover bekend religie, zijn de organisatie en de verbonden kunstenaars sinds de jaren 1970 bij uitstek zeer divers en blijven wij streven dit te behouden door de open, collectieve en intersectionele manier manier van werken. De wens is dit te weerspiegelen in programma, publiek, personeel en raad van toezicht leden. Vanaf 2021 heeft LIMA een werkgroep diversiteit en inclusie en is een specifiek beleid met gedeeld werkdocument gemaakt en uitgevoerd. Het doel hiervan is meer gezamenlijk draagvlak creëren binnen LIMA voor deze thema's en deze te verankeren in de organisatie. Daarbij werd gekeken naar de 4 p's: personeel, publiek, programma en partners. Na verschillende sessies met het personeel werden een aantal specifieke korte en lange termijn acties vastgesteld, die omgezet kunnen worden om de positie van LIMA ten opzichte van diversiteit en inclusiviteit te verbeteren.

LIMA werkt duurzaam, groen, met kleine, specialistische en lokale leveranciers waar we een langdurige relatie mee hebben opgebouwd.

TOEKOMST

Er is een stijgende aandacht voor (het erfgoed aan) media kunst en kennisbehoefte bij de nieuwe nieuwe generatie. LIMA heeft een sleutelrol in het veld. Wij zijn dankbaar voor de structurele steun van het AFK voor 2021 - 2024 en de projectondersteuning van het Mondriaan Fonds, PICA, PBCF en Gieskes Strijbis en de kunstenaars, partners en netwerken.

De pandemie heeft o.a. geleid naar een herbezinning op onze positie en de rol die wij spelen in relatie tot het culturele veld en het grotere krachtenveld van de (Amsterdamse) samenleving. Waar bevinden we ons, hoe opereren we en waarom? Hoe kunnen we onze continuïteit waarborgen, en vanuit die continuïteit nieuwe (strategische) verbindingen blijven leggen? Als we er binnen het grotere team over praten blijkt dit te zijn wat het belangrijkste is: de ontmoetingsplek, de verbinding en het begrip van verschillende culturen, het thuiskomen, thuis voelen en thuis zijn. En dat is uitermate belangrijk voor LIMA: weerbaarheid, aanwezigheid en zichtbaarheid vormen de basis van waaruit we ook iets voor anderen kunnen betekenen. Dat geldt zowel voor de kunstenaars die er de omgeving en voorzieningen vinden om hun werk verder te brengen en te delen als voor de instellingen en kunstwerken die door ons worden ondersteund met conserverings- en onderzoeksdiensten, zo ook het publiek dat daar op afkomt.

De Zeitgeist en de stijgende herkenning van mediakunst als kunstvorm en erfgoed zijn positief voor LIMA en haar mogelijkheden daardoor groot: er is een groeiende vraag naar onze kennis, diensten en samenwerking voor onderzoek, ontwikkeling en presentatie. Ons toekomstplan is gericht op het continueren, verder ontwikkelen en profileren van onze kennis, diensten en kwaliteiten tot een gezamenlijk huis en expertisecentrum voor digitale kunst.

JAARREKENING 2021

LIMA verkorte jaarrekening

Activa		Passiva	
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	37.582	Eigen vermogen	
		- algemene reserve	2651
Immateriële vaste activa	0	- Bestemmingsfonds AFK	48.180
Vorderingen		Kortlopende schulden	
- debiteuren	97.439	- crediteuren	46.749
- omzetbelasting	15.186	- nog te betalen bedragen	25.302
- nog te ontvangen subsidies	20.000	- nog te betalen royalties	55.357
- overige vorderingen	5527	- belastingen en premies	106
		- vooruit ontvangen subsidie	209.191
Liquide middelen	252.573	- vooruit ontvangen bedragen	17.501
		- Lening Cultuur + Ondernemen	0
		- Overige kortlopende schulden	23.527
<hr/>		<hr/>	
TOTALEN	428.307	TOTALEN	377.733
BATEN		LASTEN	
Directe opbrengsten		Beheerlasten	
	217.135	- personeelskosten	36.000
Subsidie AFK	148.274	- materiële lasten	149.338
Overige subsidie Publieke middelen	254.06	* Totaal beheerlasten	185.338
Bijdragen uit private middelen	24.000	Activiteitenlasten	
		- personeelskosten	321.453
		- materiele lasten	84.631
		* Totaal activiteitenlasten	406.084
<hr/>		<hr/>	
TOTAAL DER BATEN	643.470	TOTAAL DER LASTEN	591.422
		RENTEBATEN EN -LASTEN	
		0	
<hr/>		<hr/>	
TOTAAL DER BATEN		EXPLOITATIESALDO	52.048
		Resultaatbestemming	
		- Mutatie bestemmingsfonds	
		AFK activiteiten 2021	48.180
		- Mutatie algemene reserve	3.868

ACTIVITEITENOVERZICHT

JANUARI

- 6 jan, screening 'How to Move: What's the story?' in samenwerking met Kriterion, online
- 13 jan, distributie meeting met LUX, UK, AVARki, EAI, USA, LIMA en Vtape, online
- 13 jan, screening 'How to Move: When's my body public?' in samenwerking met Kriterion, online
- 21 jan, screening 'How to Move: Who's Space?' in samenwerking met Kriterion, online
- 27 jan, Cultural Matter: The You Museum met Jeremy Bailey en Simon Sakhai, online

FEBRUARI

- 10 feb, Cultural Matter: The Good Point Reunion met Jeremy Bailey en Rafael Rozenendaal, online
- 11 feb, HERE netwerkbijeenkomst erfgoedprofessionals, Mondriaan Fonds en RCE, 2 sessies door LIMA, online

MAART

- 24 mar, Transformation Digital Art Symposium, online
- 25 mar, Transformation Digital Art Symposium, online
- 26 mar, Transformation Digital Art Symposium, online
- 27 mar, LIMA x Plokta TV: Who's afraid of television?, online

APRIL

- 20 apr, Interview Josien Paulides van Het Nieuwe Instituut en Sanneke Huisman van LIMA over design en digitale cultuur voor de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed 2021-2024

MEI

- 12 mei, LIMA Online x UNFOLD: gesprek met Quirine Racké & Helena Muskens, online
- 14 mei, Workshop digitalisering voor archieftraject DEN, online
- 19 mei, UNFOLD: Nan Hoover, online
- 29 mei, Workshop wikimedia schrijven over mediakunstenaars, online

JUNI

- 3 jun, Werkbezoek AHKbild Wenen en presentatie Documenting Digital Art bij Ringforlezung
- 15 jun, Kennissessie NADD presentatie Sanneke Huisman en Hanno Lans over het project Mediakunst op Wikipedia
- 15 jun, NADD programmaraad
- 18 jun, Deelname expertgroep TANC UK Preservation workshop

JULI

- 1 jul, Rondetafel onderzoek presentatie en restauratie voor Canon tentoonstelling Violin Power
- 14 jul, Arebyte X LIMA Online: The Digital Weird talks met Erik Davis, online
- 20, Rondetafel VR onderzoek NDE

AUGUSTUS

- 18 aug, Arebyte X LIMA Online: The Digital Weird talks met Elvia Wilk, online

SEPTEMBER

- 21 sep, 'The Work of Art Without Original', online
- 22 sep, LIMA New works screening, Amsterdam
- 30 sep, UvA P&P media technologie, Amsterdam

OKTOBER

- 1 okt, Workshop digitalisering DEN archieftraject
- 12 okt, Tactical Media, UvA, Amsterdam
- 23 okt, Maandelijkse Mediakunst meet up, Almere
- 23 okt, NADD programmaraad
- 27 okt, LIMA Presents: Representation, Gender and the Body, Amsterdam
- 28 okt, Netwerkdag NDE met NDE bestuur, NDE team, voorzitters van de domeinen en OCW

NOVEMBER

- 4 nov, Dag van de digitale duurzaamheid, online studiedag NDE host LIMA
- 7 nov, UvA P&P 'strategies and challenges', Amsterdam
- 9 nov, Curating Film en Video, Universiteit Leiden
- 13 nov, Wikicon NL X Mediakunst op Wikipedia
- 16 nov, Virtuele Musea, Universiteit Leiden
- 17 nov, NDE vragenuur VR conservering, online
- 20 nov, Maandelijkse Mediakunst Meetup #2, Amsterdam
- 27 nov, Mediakunst op Wikipedia presenteert: Marja Samson, LIMA, Amsterdam

DECEMBER

- 2 dec, Curating Media Art P&P, UvA, Amsterdam
- 18 dec, Maandelijkse Media Art Meetup #3, Rozet, Arnhem

NIEUW IN DISTRIBUTIE

Nieuwe werken in distributie

7 nieuwe kunstenaars in distributie

- Frederique Pisuisse
- Ghita Skali
- Katja Verheul
- Mateo Vega
- Nye Thompson
- Patricia Werneck Ribas
- Tali Liberman

24 nieuwe werken in distributie

- Anika Schwarzlose, Brian D. McKenna, UNEARTH - In between states of matter (RUS/NL/DE, 2021, 17min)
- Bea de Visser - The animal that therefore I am / L' animal que donc je suis (NL, 2019, 10min)
- Broersen & Lukács - All, or Nothing at All (NL, 2020, 8min)
- Daniel Jacoby - No One Cried (NL/GER, 2021, 23min)
- Frederique Pisuisse - Tripsitter (NL, 2020, 12min)
- Ghita Skali - The Hole's Journey (NL/MAR, 2020, 16min)
- Ghita Skali - The Invaders (MOR/NL, 2021, 10min)
- Judith Westerveld - Message from Mukalap (NL/ZAF, 2021, 15min)
- Katja Verheul - Improvised Objects (NL, 2021, 9min)
- Madelon Hooykaas - Grid (NL, 2015, 4min)
- Madelon Hooykaas - In the footsteps of Li Yuan-chia & Delia Derbyshire (NL/UK, 2020, 9min)
- Madelon Hooykaas - No Self (NL, 2019, 1min)
- Madelon Hooykaas - To be or not to be (NL, 2020, 3min)
- Madelon Hooykaas - Virtual Walls / Real Walls (NL, 2017, 7min)
- Mark IJzerman & Sébastien Robert - As Above, So Below (NLD/CHL, 2021, 12min)
- Mateo Vega - Er is een geest van mij (NL/Peru, 2021, 6min)
- Michiel van Bakel, P-9830 (NL, 5min, 2021)
- Nye Thompson & UBERMORGEN.COM - UNINVITED (UK/AUT, 2021, 13min)
- Patricia Werneck Ribas - Tribal Affairs (NL, 2020, 10min)
- PolakVanBekkum - Lost On Arrival (NL, 2020, 8min)
- Seoungcho Cho - Confrontation 1 (USA/KOR, 2021, 10min)
- Seoungcho Cho - Section Intersection 1 (USA/KOR, 2021, 11min)
- Tali Liberman - Unrendered Road (ISR/PSE/NL, 2021, 20min)
- Thomas Mohr - Habitat3-1B-S3.03F (NL, 2021, 6min)

DISTRIBUTIEOVERZICHT

We hebben in 2021 werk gedistribueerd van de volgende kunstenaars/duo's/collectieven:

- Abramovic / Ulay
- Alighiero Boetti
- Anika Schwarzlose & Brian D McKenna
- Antonin de Bemels
- Bea de Visser
- Broersen & Lukács
- Corinna Schnitt
- Daniel Jacoby
- Daniel Jacoby & Yu Araki
- David Valentine / MediaShed
- Donna Verheijden
- Frederique Pisuise
- Gerco de Ruijter
- Gerco de Ruijter & Michel Banabila
- Ghita Skali
- Gino De Dominicis
- Giovanni Giaretta
- Guido van der Werve
- Jeroen Offerman
- Johan Rijpma
- Joost Rekveld
- Juan Downey
- Judith Westerveld
- Jules van Hulst & Douwe Dijkstra
- Julika Rudelius
- Katja Verheul
- Laurie Anderson
- Lernert & Sander
- Livinus & Jeep van de Bundt
- Madelon Hooykaas
- Marcel Odenbach
- Maria Molina Peiró
- Marina Abramovic
- Marieke van der Lippe
- Mark IJzerman & Sébastien Robert
- Martijn van Boven & Tom Tlalim
- Mateo Vega
- Melanie Bonajo

- Michiel van Bakel
- Mona Hatoum
- Nan Wang
- Neïl Beloufa
- Patricia Werneck Ribas
- PolakVanBekkum
- Robert Hamilton
- SERVAAS
- Semiconductor
- Seoungcho Cho
- Thomas Mohr
- Ulrike Rosenbach
- Valentina Gal
- Woody Vasulka
- Zeno van den Broek

We hebben in 2021 de volgende kunstenaars getoond in onze programma's:

- Andres Bosshard
- Annie Abrahams
- Daniel Jacoby
- Davor Sanvincenti
- Driessens & Verstappen
- Elodie Pong
- Frederique Pisuise
- Ghita Skali
- Helen Varley Jamieson
- Jeremy Bailey
- Judith de Joode
- Lena Kuzmich
- Lydia Schouten
- Madelon Hooykaas
- Mateo Vega
- Matt Adams
- Mauricio Van Der Maesen de Sombreff
- Michelle Feelders
- Molly Soda
- Nan Hoover
- Patricia Werneck Ribas
- Sandra Sterle
- Shailoh Phillips
- Sin Wai Kin
- Valérie Pavia
- Vera Sofia Mota

We hebben in 2021 online en offline werk vertoond bij de volgende venues & festivals:

- 25fps - International Experimental Film and Video Festival, Zagreb, Croatia
- 37PK, Platform voor Kunsten, Haarlem, the Netherlands
- Animix Festival, Tel Aviv, Israel
- Antimatter, Victoria BC, Canada
- arebyte gallery, London, United Kingdom
- ARKEN Museum for Moderne Kunst, Ishoj, Denmark
- Au Contraire Film Festival, Montreal, Canada
- Barbican Center, London, United Kingdom
- Berlinale Internationale Filmfestspiele, Berlin, Germany
- Bogota Short Film Festival, Bogota, Colombia
- Bucharest International Dance Film Festival (BIDFF), Bucharest, Romania
- Busan International Short Film Festival, Busan, South Korea
- Cairo Video Festival, Cairo, Egypt
- Centro Galego de Arte Contemporanea, Santiago de Compostela, Spain
- Cinedans, Amsterdam, the Netherlands
- Cinemancia Metropolitan Film Festival, Medellin, Colombia
- Cinema Verite Iran International Documentary Film Festival, Teheran, Iran
- CITY 46, Bremen, Germany
- Curitiba International Film Festival, Curitiba, Brazil
- Design Museum Gent, Gent, Belgium
- dokumentART - European Film Festival for Documentaries, Neubrandenburg, Germany
- EXIS festival, Seoul, South Korea
- Expoost, Hoorn, the Netherlands
- EYE Filmmuseum, Amsterdam, the Netherlands
- Festival Signs of the Night, Paris, France
- Finnish National Gallery Kiasma, Helsinki, Finland
- MUDAC, Fondation Plateforme 10, Lausanne, Switzerland
- Fondation Vincent van Gogh, Arles, France
- Fundacion Teatro A Mil, Santiago de Chile, Chile
- Galerie de Jaloezie, Rotterdam, the Netherlands
- Gaotai Gallery, Urumqi, China
- Garage Museum of Contemporary Art, Moscow, Russia
- Guanajuato International Film Festival, Mexico
- Guangdong Museum of Art, Guangzhou, China
- Hirshhorn Museum and Sculpture Garden, Washington DC, United States of America
- i-Gong Alternative Visual Culture Factory, Seoul, South Korea
- IMAI - inter media art institute, Düsseldorf, Germany
- Impakt festival, Utrecht, the Netherlands
- Intermediaciones - videoarte y video experimental, Medellín, Colombia
- Internationaal Film Festival Rotterdam, the Netherlands
- Internationale Kurzfilmtage Oberhausen, Oberhausen, Germany
- Internationales Frauenfilmfestival (IFFF), Dortmund, Germany

- International Festival Signs of the Night, Bangkok, Thailand
- International Human Rights Film Festival, Vienna, Austria
- Italian Cultural Institute, New York, United States of America
- Ji.hlava, Prague, Czech Republic
- Kaboom Festival, Amsterdam, the Netherlands
- Kasseler Dokumentarfilm- & Videofest, Kassel, Germany
- Kultum Kulturzentrum bei den minoriten, Graz, Austria
- Kunstmuseum Bonn, Bonn, Germany
- Kurzfilmfestival Köln, Köln, Germany
- Kurzfilmwoche, Regensburg, Germany
- Leiden Shorts Festival, Leiden, the Netherlands
- LIMA, Amsterdam, the Netherlands
- Lima Alterna Film Fest, Lima, Peru
- Moscow International Experimental Film Festival (MIEFF), Moscow, Russia
- MUHKA, Antwerp, Belgium
- MuMa, le Havre, France
- Murmur noord, Amsterdam, the Netherlands
- Museum Arnhem, Arnhem, the Netherlands
- Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen, België
- Nationaal Museum van Wereldculturen, Leiden, the Netherlands
- Nederlands Film Festival, Utrecht, the Netherlands
- Ornamenta, Pforzheim, Germany
- Pragovka Gallery, Prague, Czech Republic
- Princess of Asturias Foundation, Oviedo, Spain
- Pulchri Studio, Den Haag, the Netherlands
- Punto y Raya Festival, Vienna, Austria
- Reykjavik International Film Festival, Reykjavik, Iceland
- Schirn Kunsthalle Frankfurt, Frankfurt, the Netherlands
- Short Film Festival Hamburg, Germany
- Short Waves Festival, Poznan, Poland
- Sidewalks Off Festival, Heerlen, the Netherlands
- Stichting Digitaal Erfgoed Nederland, Den Haag, the Netherlands
- Stichting kunst & cultuur Beverwijk, Beverwijk, the Netherlands
- Stuttgarter Filmwinter, Stuttgart, Germany
- Thomas Edison Film Festival, Hoboken, United States of America
- Videoex, Zurich, Switzerland
- Videomedija, Novi Sad, Serbia
- Vienna Shorts VIS International Short Film Festival, Vienna, Austria
- Vilnius Film Festival, Vilnius, Lithuania
- VPRO, Dutch television
- Vögele Kultur Zentrum, Pfäffikon, Switzerland
- W139, Amsterdam, the Netherlands
- ZEBRA Poetry Film Festival, Berlin, Germany
- ZERO|1NE Digital Arts Festival, Jerusalem, Israel

We hebben in 2021 kunstwerken geconserveerd voor de volgende nederlandse verzamelingen:

- Stedelijk van Abbemuseum, Eindhoven;
- De Appel, Amsterdam;
- Boymans Van Beuningen, Rotterdam,
- Groninger Museum, Groningen;
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, afdeling collecties Rijswijk;
- Kröller-Müller Museum, Otterlo;
- Rijksakademie, Amsterdam;
- Rietveldacademie, Amsterdam
- Stedelijk Museum, Amsterdam;
- Bonnefanten Museum, Maastricht;
- Kunstmuseum Den Haag;
- Montevideo, Amsterdam
- Montevideo/TBA, Amsterdam
- NIMk Amsterdam
- LIMA Amsterdam
- Nan Hoover Foundation, Amsterdam
- Lijnbaancentrum Rotterdam
- Mickery, Amsterdam
- Centraal Museum, Utrecht;
- Frans Hals Museum, Haarlem;
- KRC kunstcollectie, Voorschoten
- RABO kunstcollectie, Utrecht
- BPD kunstcollectie, Amsterdam
- ING kunstcollectie; Amsterdam
- Museum Helmond
- Museum Schijndel
- SCHUNCK*, Sittard
- Atria, Amsterdam
- SBMK, Den Bosch
- AKMO collection, Breda
- Upstream, Amsterdam
- Bourdrez Law BV, Amsterdam
- Collectie Jack Bakker, Zandvoort
- Allen Overy, Amsterdam
- Artdock, Amsterdam
- Museum Catharijneconvent, Utrecht
- Marieke Sanders, Bloemendaal
- Cobra to Contemporary, Den Haag
- Vandenbroek Foundation (LAM), Sassenheim/Lisse
- en 12 collecties van kunstenaars

FONDSEN

CONSERVERINGSPARTNERS

